

การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน
พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษาพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา
**An Evaluation of School's Curriculum Formulation by Integrating
Community Body of Knowledge at Songkhla Lake Basin Project :
A Case Study of Stringpra Peninsula, Changwat Songkhla**

จารุวรรณ อรุณลิมสวัสดิ์

Jaruwan Arunlimsawat

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration in Public Administration
Prince of Songkla University**

2554

ชื่อสารนิพนธ์ การประเมินผลโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้
ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษาพื้นที่คาบสมุทรมุทสทิงพระ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน นางสาวจรรุวรรณ อรุณลิมสวัสดิ์
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมล ส่องวัฒนา)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมล ส่องวัฒนา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพจน์ โกวิทยา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุรเชษฐ์ ชีระมณี)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย กาญจนสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อสารนิพนธ์ การประเมินผลโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้
ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษาพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นางสาวจรรววรรณ อรุณลิมสวัสดิ์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษาพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อการประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยแบ่งเป็น 4 ด้านสำคัญ ดังนี้ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม กับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยประชากรที่นำมาศึกษา คือ ครูที่เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 260 คน 130 สถานศึกษา ใช้สูตรของ Taro Yamane ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน โดยผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการศึกษา และเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2553 – มีนาคม พ.ศ.2554 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS-Statistical Product and Service Solutions) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติไค – สแควร์ (Chi – Square) ทำการแปลผล และนำเสนอเป็นตารางประกอบบรรยายความเรียง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 62 จบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 58.9 ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเป็นครู ร้อยละ 63.3 มีวิชาที่สอนมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ ร้อยละ 44.9 มีระยะเวลาหรือประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 65.8 และได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ของโครงการฯ ครั้งที่ 1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 62.7 ครั้งที่ 2 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 69.6 ครั้งที่ 3 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 67.1 และครั้งที่ 4 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 58.9

2. ระดับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และเมื่อพิจารณาตาม CIPP Model ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบริบท (Context) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมา ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านผลผลิต (Product) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการกับโครงการฯ ถือว่า มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุมจะมีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในระดับมาก ส่วนผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมจะมีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในระดับปานกลาง ดังนั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 1, 2, 3 และครั้งที่ 4 พบว่า สัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมกับระดับความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุม มีสัดส่วนระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ข้อเสนอแนะต่อโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษาพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการฯ เหมือนกันว่าโครงการฯ ควรมีระยะเวลาในอบรม และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มากกว่านี้ อีกทั้งการดำเนินการของโครงการฯ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผล และมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาฯ ที่แท้จริงต่อไป

Minor Thesis Title An Evaluation of School's Curriculum Formulation by Integrating
Community Body of Knowledge at Songkhla Lake Basin Project : A Case
Study of Stingpra Peninsula, Changwat Songkhla

Author Miss Jaruwan Arunlimsawat

Major Program Public Administration

Academic Year 2010

Abstract

The objectives of the study on ' An Evaluation of School's Curriculum Formulation by Integrating Community Body of Knowledge at Songkhla Lake Basin Project : A Case Study of Stingpra Peninsula, Changwat Songkhla were 1) to evaluate the project in 4 aspects - context, input, process and product 2) to study the relations between personal factors of the participants – gender, age, education position, subjects in charge, experiences in schools on the Stingpra Peninsula and times of attending the conference- with the participants' levels of opinion. The research populations were 158 Taro Yamane simple random sampling subjects out of 260 teachers from 130 schools who had participated with the project. Questionnaires were used in data collecting between October 2553 B.E.– March 2554 B.E.. The data were analyzed with basic descriptive statistics - frequency, percentile, mean, deviation standard- and Chi-Square for the correlation. The hypothesis was tested with social program of Statistical Product and Service Solutions. The findings were reported in description with tables. The research findings were as follow:

1. The majority of the subjects who answered the questionnaires were women, 57% over 50 years old, 62% undergraduates, 58.9% teachers, 63.3% teach more than 2 units of learning, 49.9 less than 10 years working on the Stingpra Peninsula, 65.8% attended the conferences, 62.7% attended the 1st conference, 69.6% attended the 2nd conference, 67.1% attended the 3rd conference and 58.9% attended the 4th conference.

2. The level of opinion towards the project in general, was high at 3.95 ; Looking from CIPP Model, the highest at 4.19 was context, process at 3.95, product at 3.86 and input at 3.79 respectively.

3. The relations between personal factors with the project in context, input, process and product, the finding showed that gender, age, education position, subjects in charge, and experiences in schools on the Stingpra Peninsula had no relation with the levels of opinion of the participants and those who did not attended the conferences significantly at 0.05.

For the relations between personal factors at the workshops and the project related with levels of opinion towards the project; Those who attended the conferences had high opinion towards the project, the level of opinion of those who did not attended the conferences was at medium. Thus the ratio of participants and opinion in the 1st 2nd 3rd and 4th conferences were related , the participants who attended the conferences showed higher level of opinion significantly at 0.05.

4. For the suggestion: The majority of the participants contributed the same suggestion that there should be longer period for the workshop and more times for the creating of school's curriculum and with consistency. Systematic evaluation and report were needed as the guideline for further development.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเอาใจใส่จากหลายท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งแก่ผู้ศึกษา โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมล ส่งวัฒนา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ โกวิทยา และรองศาสตราจารย์ สุรเชษฐ์ ชีระมณี ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่อง และชี้แนะในสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล หัวหน้าโครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือมาโดยตลอด และขอบคุณ เจ้าหน้าที่โครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่ได้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนร่วมชั้นเรียนคณะรัฐประศาสนศาสตร์ รุ่นที่ 18 ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจตลอดมา อีกทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ซึ่งเป็นบุพการี และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่มอบสิ่งดีๆ ในชีวิตมาโดยตลอด รวมถึงให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตลอดมา

ผู้วิจัยหวังว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาหาข้อมูลในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ และหากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ ณ ที่นี้ด้วย

จารุวรรณ อรุณลีมสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(11)
รายการภาพประกอบ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล	8
แนวคิดเกี่ยวกับโครงการ	14
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการวิจัย	19
แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)	24
แผนแม่บทการพัฒนากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	30
โครงการวิจัยกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
กรอบแนวคิดในการศึกษา	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง	62
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ต่อการประเมินผล โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	65
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการประเมินผล โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	70
ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	90
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	91
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	95

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	101
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	105
ประวัติผู้เขียน	108

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนวงเงินงบประมาณในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนแม่บท การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	35
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	50
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่	56
4 หลักเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม	58
5 จำนวนความถี่และร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ และจำนวนการเข้าร่วมประชุม	62
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านบริบท (Context)	65
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)	66
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านกระบวนการ (Process)	67
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านผลผลิต (Product)	68
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product)	69
11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context)	70

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)	74
13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process)	78
14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product)	82
15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)	86

รายการภาพประกอบ

แผนภูมิ	หน้า
1 แผนภูมิ 1 ความสัมพันธ์ของนโยบาย แผนงาน และโครงการ	15
2 แผนภูมิ 2 วงจรโครงการและการประเมินโครงการ	18
3 แผนภูมิ 3 แนวคิดการประเมินแบบโมเดลชิป	23
4. แผนภูมิ 4 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	29
5. แผนภูมิ 5 การดำเนินงานของโครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	39
6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาครอบคลุมพื้นที่ดินและน้ำเกือบ 8,500 ตารางกิโลเมตร ใน 2 อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุงทั้งจังหวัด และ 12 อำเภอในจังหวัดสงขลา โดยพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบนี้ประกอบด้วยอาณาจักรโบราณที่เป็นประวัติศาสตร์สืบเนื่องทั้งด้านการสงครามและสันติภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางระบบนิเวศ ดังนั้น พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจึงเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ รวมทั้งยังเป็นรากฐานการดำรงชีวิต และการผลิตทางเศรษฐกิจของประชาชนบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ต่างๆ ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก และต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยปราศจากการอนุรักษ์ฟื้นฟูให้เหมาะสม ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเสื่อมโทรม นำไปสู่ความเดือดร้อนของประชาชนบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นอย่างมาก (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548)

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ทางรัฐบาลได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ และเป็นไปอย่างถูกทิศทาง อำนวยประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อีกทั้งยังเป็นฐานการผลิตทางเศรษฐกิจของประชาชนได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน จึงได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้คืนความอุดมสมบูรณ์ให้มากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการอย่างจริงจังอันเป็นผลนำมาสู่การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้รับความเห็นชอบงบประมาณตามแผนงบประมาณเชิงบูรณาการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในปีงบประมาณ 2550 ในการดำเนินงานโครงการสร้างฐานข้อมูล องค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และ

การสร้างชุดการเรียนรู้การสอนและสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรักและความหวงแหน
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

โดยดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในพื้นที่ลุ่มน้ำ
ทะเลสาบสงขลา ในการจัดทำองค์ความรู้ท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้
ท้องถิ่นลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลสถานศึกษา ศาสนสถาน และแหล่ง
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จัดทำระบบสารสนเทศ GIS พื้นที่ลุ่มน้ำ
ทะเลสาบสงขลา และสื่อบูรณาการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 จนถึงปัจจุบัน

โครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 7 ภารกิจ ดังนี้
(โครงการสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
และการสร้างชุดการเรียนรู้การสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรักและความหวง
แหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, 2550)

ภารกิจที่ 1 โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการค้นหา แลกเปลี่ยน และรวบรวม
องค์ความรู้ชุมชนเพื่อสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติและการสร้างชุดการเรียนรู้การสอนและสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะความรัก
และความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ภารกิจที่ 2 โครงการสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ภารกิจที่ 3 โครงการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สถานศึกษาในลุ่มน้ำ
ทะเลสาบสงขลา

ภารกิจที่ 4 โครงการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ แหล่งวัฒนธรรม และ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ภารกิจที่ 5 โครงการจัดทำสื่อบูรณาการความรู้ ความรัก ความหวงแหน
สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และศิลปะพื้นบ้านลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ภารกิจที่ 6 โครงการสื่อความรู้ ความรักและความหวงแหน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ภารกิจที่ 7 โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้
ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

สำหรับกระบวนการดำเนินงานทั้ง 7 ภารกิจนั้น ได้มีความสอดคล้อง และ
ต่อเนื่องกัน โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำองค์ความรู้ชุมชนไปจนถึงการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษาที่นำองค์ความรู้ดังกล่าวมาบูรณาการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัด
การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อันเป็นการสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2544) มาตรา 23 ที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ซึ่งเป็นการเน้นว่าผู้เรียนนั้นจะต้องอยู่ในสังคมได้ปรับตัวเข้าหาสังคม ทำตัวให้เป็นประโยชน์ และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากฐานผู้รู้ และเป็นการดูแลสมบัติที่มีค่าต่อท้องถิ่นต่อไป (พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2544) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของภารกิจที่ 7 โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากถือเป็นเป้าหมายปลายทางของโครงการที่จะสร้างจิตสาธารณะ ความรักและความห่วงแหนต่อลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นคนรุ่นใหม่ที่จะมีบทบาทในการสืบสานสิ่งที่มีคุณค่าของทะเลสาบสงขลาต่อไปในอนาคต

ในส่วนของกรดำเนินงานของโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 - 2553 มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมสร้างหลักสูตรสถานศึกษากับทางโครงการ จำนวน 494 แห่ง ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมระหว่างโครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ร่วมกันจัดทำองค์ความรู้ท้องถิ่น ซึ่งการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2550 เป็นการดำเนินโครงการในปีแรก พื้นที่ดำเนินโครงการ คือ พื้นที่อำเภอชะอวด และอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีที่สองการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2551 คือ พื้นที่บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกะแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอลิขิต ซึ่งมีความสมบูรณ์ทั้งในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วม และ ผลผลิตที่เกิดขึ้นมากกว่าปีอื่นๆ รวมไปถึงระยะเวลา 2 ปี จากการดำเนินโครงการจนถึงปัจจุบัน เป็นช่วงระยะเวลาที่เห็นผลที่เกิดขึ้นจากการนำผลผลิตหรือหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ได้ อย่างชัดเจน สำหรับการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2552 คือ พื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอบางกล่ำ ส่วนการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2553 คือ พื้นที่อำเภอควนเนียง แต่เนื่องจากช่วงระยะเวลา 1 ปีจากการดำเนินโครงการจนถึงปัจจุบันนั้น เป็นช่วงระยะเวลาระยะสั้นจากการนำผลผลิตหรือหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จึงอาจจะเห็นผลได้ไม่ชัดเจนเท่ากับการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2551 อีกทั้งการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2553 เพิ่งได้ดำเนินการเสร็จในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วม แต่ในส่วนของผลผลิตนั้นยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ การดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2551 ถือได้ว่ามีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วม ผลผลิตที่เกิดขึ้น และการนำผลผลิต

หรือหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ รวมทั้งมีความเหมาะสมที่จะนำข้อมูลการดำเนินโครงการในปีดังกล่าวนี้ไปศึกษาหรือต่อยอดการวิจัยได้ต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาเพื่อติดตาม และประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูล และเพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึก และเห็นความสำคัญของทรัพยากรในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาว่าเป็นสมบัติสาธารณะที่ต้องร่วมกันอนุรักษ์ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินผล คือ กระบวนการในการวัดระดับ หรือตรวจสอบประสิทธิผลในการปฏิบัติงานว่าบรรลุเป้าหมายของโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างน้อยเพียงใด ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. ด้านบริบท (Context) คือ สภาพทั่วไปที่เกิดขึ้นก่อนการเข้าร่วมประชุมกับทางโครงการฯ ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของแนวนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา การให้ความสำคัญต่อองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และทัศนคติต่อการเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมประชุมกับโครงการฯ
3. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) คือ การดำเนินงานของโครงการฯ เกี่ยวกับการเตรียมจัดประชุมทั้ง 4 ครั้ง ซึ่งเป็นการดำเนินงานก่อนการจัดประชุมในด้านต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการฯ การจัดทำแผนการดำเนินงาน การจัดเตรียมงบประมาณ การจัดเตรียมเอกสาร

การติดต่อประสานเรื่องสถานที่ และรูปแบบการเข้าร่วมประชุม ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ส่งผลต่อการจัดประชุมที่เกิดขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่โครงการฯ ได้ตั้งไว้

4. ด้านกระบวนการ (Process) คือ ผลที่เกิดขึ้นในระหว่างการเข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ครั้ง ทั้งในส่วนของความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการเข้าร่วมประชุม ตั้งแต่ครั้งที่ 1 จนถึงครั้งที่ 4 และการประสานงานของทางโครงการฯ ในการเชิญเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้ง ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ส่งผลต่อการเกิดความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของโครงการฯ

5. ด้านผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเข้าร่วมประชุมทั้ง 4 ครั้ง กับทางโครงการฯ เช่น ความสามารถในการสร้างหลักสูตรฯ การนำหลักสูตรไปใช้ได้จริง และการได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ส่งผลต่อแนวทางที่โครงการฯ ได้ตั้งไว้ นั่นคือ การสร้างความสำคัญขององค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน อันเป็นแนวทางหนึ่ง ที่สามารถพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาต่อไปได้ในอนาคต

6. การจัดทำองค์ความรู้ท้องถิ่น คือ การนำบริบทชุมชนในพื้นที่ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม มารวบรวม และจัดทำลงสู่แผนการเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่

7. การดำเนินงาน คือ กระบวนการดำเนินงานของโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่ โดยผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

8. โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คือ โครงการย่อยโครงการหนึ่งของโครงการสร้างฐานข้อมูล องค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการสร้างชุดการเรียนการสอนและสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรักความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

9. พื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ หมายถึง พื้นที่อำเภอระโนด อำเภอกะแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการประเมินครั้งนี้ จะเป็นการประเมินการดำเนินงานของโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในส่วน of ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลของงานวิจัย ได้จากการเก็บจากแบบสอบถามจากครูของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ระยะเวลาในการทำวิจัย ใช้ระยะเวลาทั้งหมด 6 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2553 จนถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2554
3. พื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย ได้ใช้กรณีศึกษาของสถานศึกษาในปีงบประมาณ 2551 ของการดำเนินโครงการ คือ พื้นที่บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกะแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร
4. ระเบียบวิธีวิจัย ได้ใช้โปรแกรมปฏิบัติการสำเร็จรูปทางด้านสถิติ (SPSS V. 16.0) ในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล
5. ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล แนวคิดเกี่ยวกับโครงการ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการวิจัย แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโครงการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบผลการประเมินโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
2. ทำให้ทราบผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3. นำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน
ของโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ
สงขลาต่อไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล
2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการวิจัย
4. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
(Participatory Action Research: PAR)
5. แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
6. โครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

การประเมินผลเป็นกระบวนการการบริหารที่นับว่ามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ในการวัดระดับ หรือตรวจสอบประสิทธิผลในการปฏิบัติงานว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลของการประเมินจะบอกให้ทราบถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรืออุปสรรคทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

1.1 ความหมายของการประเมิน

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ **กมล สว่างวัฒนา (2532 : 50)** ให้ความหมายของการประเมินผลโครงการว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจในวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ว่า ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์นั้นหรือไม่ และสามารถพิจารณากว้างขวางออกอย่างเป็นระบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยถึงการค้นหาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามโครงการ ตลอดจนศึกษาถึงผลกระทบในแง่มุมต่างๆ เช่น ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษา

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541 : 2, อ้างถึงใน สุพัตรา เศรษฐมาน 2550 : 10) ได้ให้ความหมายของการวิจัยประเมินผลโครงการว่า การวิจัยประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบในแง่บวกต่างๆ อย่างไรที่เกิดขึ้นจากโครงการบ้าน

วอร์เธนและแซนเดอร์ส (Worthen and Sandles อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2531 : 35-36) กล่าวว่า ความหมายของการประเมิน มีวิวัฒนาการที่สรุปได้ 2 ระยะ ดังนี้

1) ความหมายของการประเมินในระยะเริ่มแรก มี 3 ความหมายด้วยกัน คือ

ความหมายที่ 1 การประเมิน มีความหมายเช่นเดียวกับการวัดผลทางการศึกษา (Educational Measurement) เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าววิธีการทางด้านการวัดผลได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และในปัจจุบันยังมีนักประเมินบางท่านที่ยึดความหมายตามแนวคิดนี้อยู่ เช่น ความหมายตามแนวคิดของฮอร์น ไคด์และเอเกน (Thorndike and Gagen, 1969) และของอีเบล (Edel, 1965) เป็นต้น

ความหมายที่ 2 การประเมิน มีความหมายเช่นเดียวกับการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ กล่าวคือ การประเมินเป็นการตัดสินใจ โดยใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยไม่สนใจข้อมูลหรือเกณฑ์ต่างๆ จะมีความแจ่มชัดหรือไม่อย่างไร

ความหมายที่ 3 การประเมิน ก็คือกระบวนการของการเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการปฏิบัติกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในราวทศวรรษ 1930 ผู้นำในเรื่องนี้ ได้แก่ ทายเลอร์ (Tyler, 1930)

2) ความหมายของการประเมินในปัจจุบัน

นับตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา การให้นิยามความหมายของการประเมินได้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก เนื่องจากได้มีการพัฒนาโครงการที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จนทำให้การกำหนดความหมายของการประเมินที่อยู่ในระยะแรกไม่สามารถนำไปใช้ได้ จึงมีผู้พยายามกำหนดความหมายของการประเมินในลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป เช่น สเตค (Stake, 1967) โพรวิส (Provis, 1969) และสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971)

อย่างไรก็ดี ความหมายที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ได้แก่ การประเมินหมายถึง กระบวนการของการระบุและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการทำรายงานสรุป เพื่อหาข้อสนเทศต่าง ๆ เสนอให้กับผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจได้ประกอบในการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และความหมายของการประเมิน หมายถึง การตัดสินใจคุณค่าในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อัลคิน (Alkin อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2531 : 32) กล่าวว่า ประเมิน หมายถึง กระบวนการของการกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานการสรุปข้อมูลเหล่านั้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ

ซัชแมน (Suchman อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2531 : 34) กล่าวว่า การประเมิน (Evaluation) มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Assessment Appraisal และ Judgment หมายถึง กระบวนการของการกำหนดคุณค่าหรือปริมาณของความสำเร็จที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการประเมิน
- 2) การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการตรวจสอบความสำเร็จ
- 3) การกำหนดและการอธิบายระดับของความสำเร็จ
- 4) การรายงานผลและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการต่อไป

ทวีป ศิริรัศมี (2544 : 114) กล่าวว่า การประเมิน เป็นกระบวนการในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการกำหนดคุณค่าของสิ่งใดๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบระเบียบ และมีหลักเกณฑ์ที่สมเหตุสมผล และเชื่อถือได้

1.2 ประเภทของการประเมิน

ประเภทของการประเมินนั้น นักวิชาการแต่ละท่านได้แบ่งไว้หลายประเภท ดังนี้

สครีเวน (Scriven อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2533 : 88-89) ได้จำแนกการประเมินโครงการ โดยใช้ช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การประเมินผลระหว่างโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินในขณะที่โครงการดำเนินการอยู่
- 2) การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Summative Evaluation) เป็นการประเมินภายหลังจากการดำเนินงานโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

บีม (Beam อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2533 : 91) ได้แบ่งประเภทของการประเมินผลโครงการ โดยจำแนกประเภทการตัดสินใจ มี 4 ชนิด หรือที่เรียกว่า การประเมินแบบ (CIPP) คือ

- 1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เพื่อวางแผนการตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์

2) การประเมินข้อมูลนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อกำหนดวิธีการในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อการควบคุมการบริหารโครงการ

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อพิจารณาตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการ ทั้งที่ดำเนินการอยู่และเสร็จสิ้นแล้ว

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2528 : 77-80) ได้แบ่งประเภทของการประเมินผลออกเป็น 6 ประเภท คือ

1) แบ่งตามหลักยึดในการประเมินค่า ได้แก่

1.1) ประเมินค่าตามเป้าหมายของโครงการ (Goal Base Evaluation) เป็นการประเมินที่ได้ว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่โดยทราบก่อนประเมินว่าโครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง

1.2) การประเมินค่าอิสระจากเป้าหมายของโครงการ (Goal Base Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยไม่ทราบวัตถุประสงค์ของโครงการนี้มีอะไรบ้าง

2) แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน ได้แก่

2.1) การประเมินค่าก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ

2.2) การประเมินขณะโครงการดำเนินอยู่

2.3) การประเมินหลังกิจกรรมหรือโครงการสิ้นสุด

3) แบ่งตามความมุ่งหมายของการประเมิน ได้แก่

3.1) การประเมินเพื่อปรับปรุง หรือเรียกว่าการประเมินรวมสรุป (Summative Evaluation)

3.2) การประเมินผลโครงการย่อย (Formative Evaluation)

4) แบ่งตามสิ่งที่ประเมิน ได้แก่

4.1) การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท (Context Evaluation)

4.2) การประเมินปัจจัยหรือตัวป้อน (Input Evaluation)

4.3) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

5) แบ่งตามโมเดลการประเมินเป็นหลัก ได้แก่

5.1) การประเมินที่มุ่งตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์

5.2) การประเมินที่มุ่งเปรียบเทียบการประเมิน

5.3) การประเมินที่มุ่งนำผลไปตัดสินใจ

6) แบ่งตามความเข้าใจที่แท้จริงของการประเมิน ได้แก่

6.1) การประเมินเทียม (Pseudo Evaluation) เป็นการประเมินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจวัดค่าที่แท้จริงของสิ่งอื่นได้

6.2) การประเมินแท้จริง (True Evaluation) เป็นการประเมินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างถูกต้อง

วินัย รังสินันท์ (อ้างถึงใน ธาณี หะยีมะสาและ, 2541 : 29) ได้แบ่งประเภทของการประเมินผลออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน การประเมินผลแบบนี้จะต้องเข้าถึงตัวประกอบ 2 อย่างด้วยกัน คือ

1.1) มาตรฐานของการประเมิน หมายถึง การกำหนดลักษณะหรือพฤติกรรมใดบ้างที่มีคุณค่ามากพอที่จะทำการประเมิน หลังจากนั้นจึงกำหนดระดับของการแสดงลักษณะพฤติกรรมว่าควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรเท่าใด

1.2) เป้าหมายของการประเมิน หมายถึง การประเมินมุ่งประเด็นอะไร ซึ่งแบ่งเป้าหมายของการประเมินออกเป็น 3 แบบ ด้วยกัน คือ

1.2.1) การประเมินแบบสรุปรวม

1.2.2) การประเมินที่มุ่งประเมินแต่เพียงบางส่วนของเป้าหมาย

โครงการ

1.2.3) การประเมินระหว่างการประเมินแบบสรุปรวมกับการประเมินเพียงบางส่วน

2) การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเป็นอิสระ การประเมินแบบนี้เป็นการประเมินบุคคล หรือสิ่งของที่มีได้มีจุดมุ่งหมายมาก่อน กล่าวคือ บางโครงการอาจจะมีอุดมการณ์หลักที่ตั้งเอาไว้ และมีจุดมุ่งหมายรองลงมา จุดมุ่งหมายหลักควรจะได้รับ การประเมินก่อน

3) การประเมินที่ได้ใช้การออกแบบวิจัย ซึ่งการประเมินแบบนี้คัดแปลงมาจาก การออกแบบวิจัย โดยออกแบบการประเมินเป็นระยะ (Formative Evaluation) กับ การประเมินผลสรุป

1.3 ขั้นตอนการประเมินผล

ขั้นตอนการประเมินผล นักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

โรบบิน (Robbins อ้างถึงใน ธานี หะยีมะสาและ, 2541 : 29) ได้กำหนดขั้นตอนของการประเมินผลเอาไว้ 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาวัตถุประสงค์ของแผนงาน โครงการที่จะทำการประเมิน

ขั้นที่ 2 การนำเอาผลที่วัดได้ในขั้นที่ 1 มาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 การแก้ไขการกระทำเป็นขั้นสุดท้ายของการประเมิน ซึ่งการแก้ไขอาจจะต้องทำทั้งในด้านการปรับปรุงการปฏิบัติจริงให้เป็นไปตามมาตรฐาน และแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรฐานให้ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปได้

สุรพล กาญจนจิตรรา (อ้างถึงใน ธานี หะยีมะสาและ, 2541 : 30) ได้แบ่งกระบวนการของการประเมินผลไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาวัตถุประสงค์ของแผนงาน โครงการที่จะทำการประเมิน

ขั้นที่ 2 การแปลงวัตถุประสงค์เป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จที่สามารถวัดได้

ขั้นที่ 3 การรวบรวมข้อมูลตามเครื่องชี้วัดในแต่ละจุดประสงค์

ขั้นที่ 4 การเปรียบเทียบข้อมูลที่รวบรวมกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 5 การสรุปผลข้อเสนอแนะ

1.4 การวิจัยประเมินผล

เนื่องจากในปลายทศวรรษ 1950 ได้มีการนำความรู้ทางการวิจัยมาใช้ในกระบวนการประเมินทั้งในแง่ของการสุ่มตัวอย่างแหล่งข้อมูล และการใช้สถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างเช่นในปี ค.ศ.1967 ซัชแมน (Suchman) ศาสตราจารย์ทางสังคมวิทยา และนักวิชาการทางสาธารณสุขได้แนะนำให้ใช้วิธีเชิงปริมาณของการวิจัยทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการประเมิน ในช่วงทศวรรษ 1970 การประเมินได้พัฒนาวิธีการออกไปอย่างมากมาย มีการนำการวิจัยทั้งปริมาณ และเชิงคุณภาพเข้ามาช่วยในการประเมิน มีการผสมผสานรูปแบบทั้งสองเข้าด้วยกัน

ในปี ค.ศ. 1975 สเตค (Stake) ได้เสนอให้ใช้ Case Study เข้ามาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับวิธีเชิงปริมาณต่างๆ และในช่วงทศวรรษ 1980 ได้มีการผสมผสานวิธีการเกี่ยวกับการวิจัยต่างๆ มาใช้ในการประเมินมากขึ้น มีการสร้างแบบจำลองของการประเมิน (Evaluation Models) ที่ซับซ้อนมากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญของโครงการ หรือสิ่งที่จะประเมิน มีการใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกันในการประเมิน ทำให้การประเมินมีลักษณะของการวิจัยมากขึ้น จึงจัดให้การประเมินเป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ซึ่งจัดเป็นการวิจัยประยุกต์

นอกจากนี้ รอสซี (Rossi อ้างถึงใน ทวีป ศิริรัศมี, 2544 : 114) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม เพื่อตัดสินใจและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนและการติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการทางสังคม รวมทั้งการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงจากการนำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติ

สำหรับเยาเวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (อ้างถึงใน ทวีป ศิริรัศมี, 2544 : 114) ได้สรุปว่า เมื่อก้าวถึงการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) จึงนำไปสู่ความเข้าใจได้ว่าเป็นการประเมินผลโดยอาศัยรูปแบบการวิจัย มีวิธีการเก็บข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล ในกระบวนการประเมินผลโดยอาศัยรูปแบบการวิจัย มีวิธีการเก็บข้อมูลและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลในกระบวนการประเมินแต่ไม่มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ตรงกันข้ามจะมุ่งเน้นการทดสอบผลจากการนำองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่มีอยู่เดิมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการบริหาร และการปฏิบัติมากกว่าการเพิ่มพูนองค์ความรู้ทางทฤษฎี

โดยความหมายของการประเมินในเชิงของการวิจัยดังที่กล่าวมานั้น ได้ชี้ให้เห็นว่าการประเมินได้นำวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมิน และในขั้นตอน หรือกระบวนการประเมินโครงการได้นำการวิจัยมาใช้ควบคู่ไปด้วย ซึ่งทำให้การประเมินโครงการได้สารสนเทศที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ของโครงการมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับโครงการ

2.1 ความหมายของโครงการ

สำหรับความหมายของโครงการ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่าโครงการ (Project) ไว้ต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

กาดดิส (Gaddis อ้างถึงใน ธานี หะยิมะสาและ, 2541 : 35) ได้ให้ความหมายของโครงการว่า หมายถึง กิจกรรมของหน่วยงานหนึ่งในองค์การที่มุ่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งเวลางบประมาณ และวิธีการดำเนินงานเป็นตัวกำกับ

เฮิร์ชชแมน (Hirschman อ้างถึงใน ธานี หะยิมะสาและ, 2541 : 35) ได้ให้ความหมายของโครงการว่า หมายถึง การลงทุนชนิดพิเศษอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ ขนาดการดำเนินงาน สถานที่ตั้ง แนวคิดในการดำเนินงานและต่อการพัฒนาต่อไปอย่างชัดเจน โดยโครงการมีฐานะเป็นส่วนประกอบสำคัญของกระบวนการพัฒนา

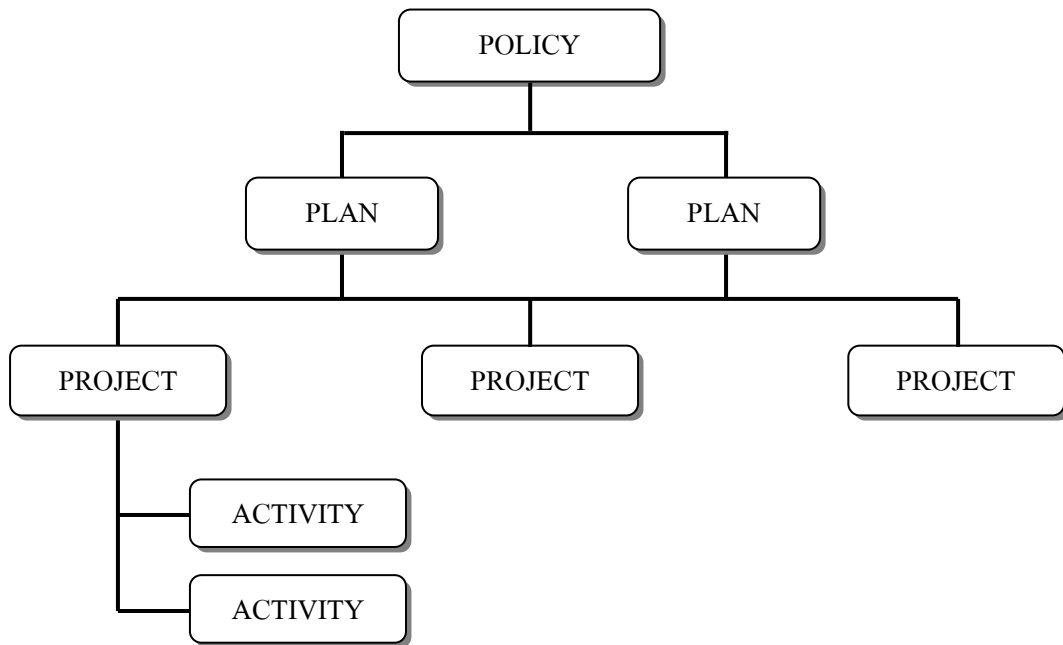
โดยสรุป โครงการ หมายถึง แผนชนิดหนึ่งจะต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน มีขอบเขตด้านพื้นที่เพื่อให้บริการ หรือสนองความต้องการของบุคคล และ

ต้องมีบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบ ความคาดหวังว่าจะได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า จะต้องมีจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดในการดำเนินงาน

2.2 ความสัมพันธ์ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดลำดับความสัมพันธ์ของนโยบาย แผนงานและ โครงการ ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้นี้

แผนภูมิ 1 ความสัมพันธ์ของนโยบาย แผนงาน และ โครงการ

ที่มา : สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2534 (อ้างถึงใน ธานี หะยีมะสาและ, 2541 : 26)

2.3 กระบวนการบริหารโครงการ

ฮาโรลด์ เคิร์ซเนอร์ (Harold Kerzner อ้างถึงใน ทวีป ศิริรัมย์, 2544 : 52) อธิบายว่าการบริหารโครงการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ และการติดตามโครงการ หรือเป็นกระบวนการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะด้านตามที่กำหนดไว้

ในกระบวนการบริหารโครงการที่สมบูรณ์หรือเต็มระบบนั้น จะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่ต่อเนื่องกันดังนี้

1) การริเริ่มโครงการ (Project Initiation) เป็นการเริ่มต้นในการจัดทำโครงการตามกรอบนโยบายปัญหา และความต้องการขององค์กร โดยจัดทำเป็นร่างหรือข้อเสนอโครงการ (Project Proposal) นำเสนอผู้บริหารระดับสูงพิจารณา

2) การวางแผนโครงการ (Project Planning) เป็นการกำหนดกิจกรรมย่อยๆ และเป้าหมาย ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมย่อยนั้นๆ กำหนดค่าใช้จ่าย ระยะเวลา ดำเนินการและทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้จัดการโครงการและทีมงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ

3) การวิเคราะห์โครงการ (Project Analysis) และการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Feasibility Study) เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินค่าความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงการในด้านเทคนิคหรือวิชาการ (Technical Analysis) ด้านสังคม (Social Analysis) ด้านสถาบัน (Institutional Analysis) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Analysis) และด้านเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Financial Analysis) การศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยให้มองเห็นเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละกิจกรรมของโครงการชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถตัดสินใจเพื่อดำเนินโครงการได้อย่างมั่นใจ โดยมีความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดน้อย

4) การปฏิบัติตามโครงการ (Project Implementation) เป็นการดำเนินการตามแผนโครงการที่กำหนดไว้หรือนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ

5) การควบคุมโครงการ ซึ่งประกอบด้วย

5.1) การติดตามโครงการ (Project Monitoring) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลของโครงการ กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การติดตามความก้าวหน้า การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ปรากฏจริงกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง การวิเคราะห์ผลกระทบ และการปรับปรุงโครงการ

5.2) การประเมินโครงการ (Project Evaluation) เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์โดยรวมของโครงการหรือแผนงาน เพื่อการปรับปรุงโครงการหรือตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (ยุติหรือยกเลิกโครงการ หรือขยายโครงการ)

6) การยุติโครงการ (Project Termination) เป็นขั้นตอนที่การดำเนินการของโครงการสิ้นสุดลง ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้จัดการโครงการจะต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการต่อผู้บริหารระดับสูง หรือผู้มีอำนาจตัดสินใจ (Project Decision Maker) เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานโครงการว่า ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งถือว่าการสิ้นสุดการปฏิบัติงานสำหรับโครงการนี้

2.4 โครงสร้างการบริหารโครงการ

การบริหารโครงการ โดยทั่วไปแล้ว จะประกอบด้วยคณะบุคคลอย่างน้อยที่สุด 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับผู้กำหนดนโยบายโครงการ เป็นคณะบุคคลระดับสูงซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ ควบคุม ติดตาม เร่งรัด ตรวจสอบ จัดหาทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินโครงการ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุผลสำเร็จ
- 2) ระดับผู้ประสานงานโครงการ เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งทำหน้าที่ในการนำนโยบาย แนวคิด ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่ระดับผู้กำหนดนโยบายกำหนดไว้แตกเป็นแผนงานหรือโครงการ เพื่อการปฏิบัติงาน และประสานงานกับกลุ่มงานหรือฝ่ายต่าง
- 3) ระดับผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ (Project Officer) เป็นคณะบุคคลซึ่งทำหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการ เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำโครงการ ขึ้นตรงต่อหัวหน้างานในส่วนต่างๆ ของโครงการ ซึ่งมีศูนย์รวมที่สำนักงานโครงการ (Project Office) โดยอาจจะเป็นผู้เสนอโครงการหรือผู้เขียนโครงการ และเป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการนั้นด้วยตัวเอง โดยได้รับการพิจารณาเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการ โยหน่วยงานระดับประสานงาน และระดับกำหนดนโยบายโครงการตามลำดับ

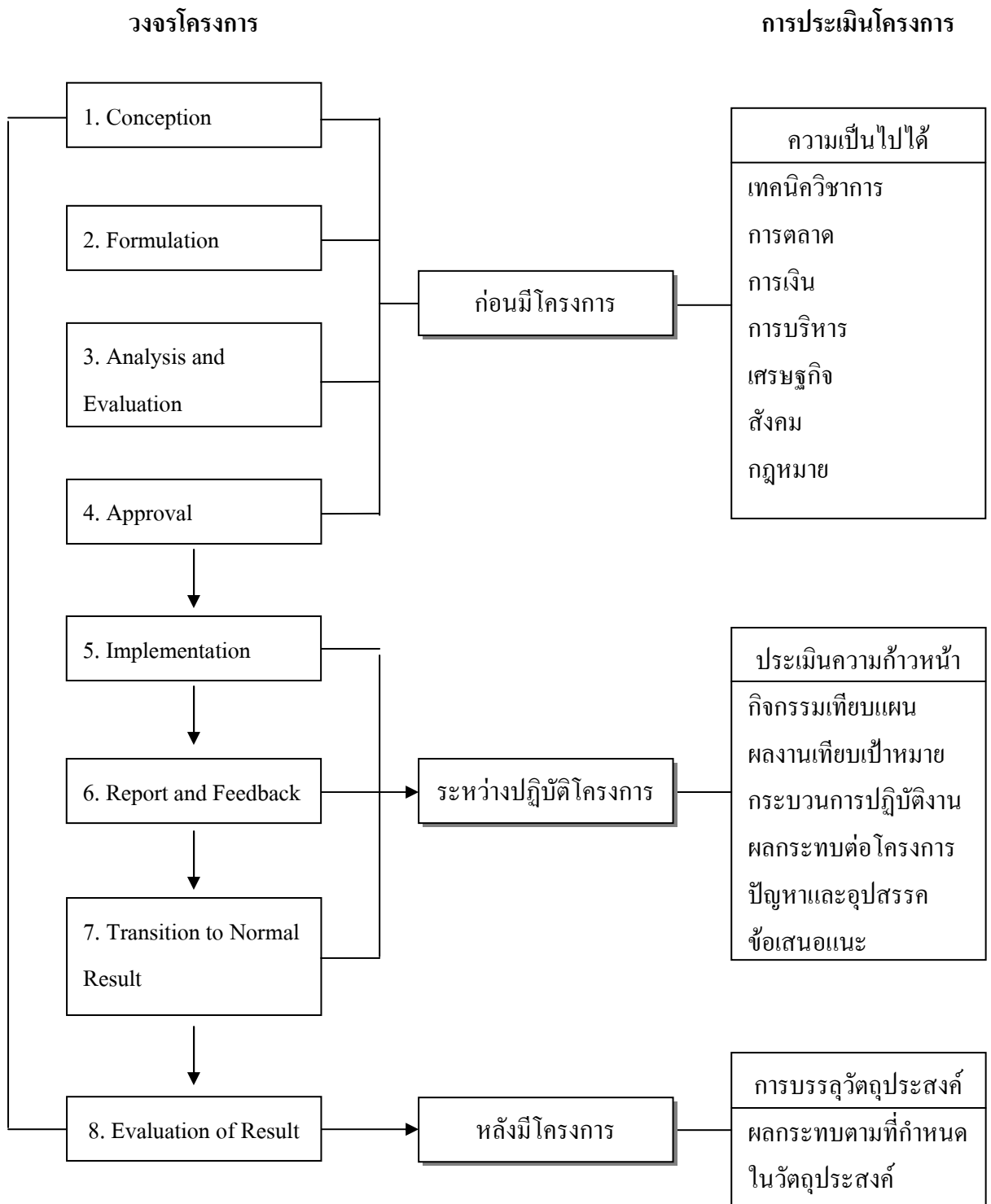
2.5 วงจรโครงการ

องค์การสหประชาชาติกำหนดวงจรโครงการไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ (United Nations อ้างถึงใน ธานี หะยิมะสาและ, 2541 : 36)

- 1) ขั้นหลักการ (Conception)
- 2) ขั้นกำหนดโครงการ (Formulation)
- 3) ขั้นวิเคราะห์และประเมินโครงการ (Analysis and Evaluation)
- 4) ขั้นอนุมัติโครงการ (Approval)
- 5) ขั้นปฏิบัติการ (Implementation)
- 6) ขั้นติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting and Feedback)
- 7) ขั้นเปลี่ยนแปลงเป็นงานปกติ (Transition to Normal Administration)
- 8) ขั้นประเมินผล (Evaluation of Results)

หากเทียบวงจรโครงการกับการประเมินผลระยะต่างๆ สามารถเขียนแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิ 2 วงจรโครงการและการประเมินโครงการ

ที่มา : สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2534 (อ้างถึงใน ธานี หะยีมะสาและ, 2541 : 37)

2.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพของการบริหารโครงการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพของการบริหารโครงการ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพของการบริหารโครงการต่างๆ ได้อย่างละเอียดและครอบคลุมพอสมควร ซึ่งได้แก่ ปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ (ทวีป ศิริรัศมี, 2544 : 57)

- 1) ความสามารถและความมีอำนาจของผู้บริหารโครงการ
- 2) ความเหมาะสมขององค์การของโครงการ
- 3) ความสามารถและความเหมาะสมของบุคลากรที่ร่วมโครงการทุกด้านและทุกระดับ
- 4) ความพอเพียงของงบประมาณ
- 5) ความชัดเจนของแผนการควบคุมโครงการ
- 6) ความเหมาะสมของสถานที่ดำเนินโครงการ
- 7) ความพร้อมและความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่างๆ
- 8) ความเหมาะสมของระยะเวลาดำเนินโครงการ
- 9) ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 10) ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมต่อการบริหารโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการวิจัย

3.1 ความหมายของการประเมินโครงการวิจัย

โครงการวิจัยเป็นการศึกษาหรือการทดลองอย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่มีขั้นตอน การวิจัยเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือการสร้างเทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่

การสร้างหรือการต่อยอดองค์ความรู้ใหม่นั้น จะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ บางครั้งต้องลองผิดลองถูก ต้องเสี่ยงต่อความล้มเหลว ฉะนั้น การสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความสามารถทำงานวิจัย จะต้องมีความยืดหยุ่นสูง ต้องมีความไว้วางใจ ให้อิสระแก่นักวิจัยในการคิดและทดลอง การบริหารและการติดตามประเมินผลโครงการวิจัย ซึ่งเรียกว่า ศาสตร์แห่งการบริหารงานวิจัย ยังไม่มีความชัดเจนในประเทศไทย และเป็นงานบริหารที่ยากยิ่งกว่าการบริหารทั่วไป (วิจารณ์ พานิช อ้างถึงใน ทวีป ศิริรัศมี, 2544 : 158) กล่าวคือ ต้องบริหารและติดตามประเมินผล อย่างยืดหยุ่น ไม่เคร่งครัดตามกฎหมาย ขณะเดียวกันก็ให้ความช่วยเหลือแก่นักวิจัย

ให้ทำงานวิจัยได้สะดวก รวดเร็ว เพื่อให้เกิดผลงานวิจัยที่มีคุณภาพมากที่สุด ฉะนั้น การติดตาม ประเมินผลงานวิจัยของผู้บริหารงานวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องกระทำอย่างเหมาะสม ยืดหยุ่น คล่องตัว แต่มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายชัดเจน

3.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการวิจัย

การติดตามประเมินผลโครงการวิจัย แบ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ (ทวีป สิริรัศมี, 2544 : 158) คือ

1) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการวิจัย ผู้บริหารงานวิจัย หรือผู้ประสานงานจะต้องติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานของโครงการ ติดตามความก้าวหน้าของการทำงานของทีมงานติดตามการบริหารบุคคลของทีมงาน ติดตามตรวจสอบและอำนวยความสะดวกในการใช้งบประมาณของโครงการให้เป็นที่ไปอย่างเหมาะสม รัดกุม ถูกต้อง ตามระเบียบสนับสนุนการจัดหา จัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการวิจัย ให้ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นระบบ ตรวจสอบง่าย การติดตามตรวจสอบต้องกระทำภายใต้ความไว้วางใจนักวิจัย เป็นการติดตามให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็น และมีความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุมีผล เพื่อให้โครงการวิจัยได้ผลตามแผนงานที่ได้วางไว้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ

2) การติดตามประเมินผลงานวิจัย ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของโครงการ (Project Output) การติดตามประเมินผลงานวิจัยที่เป็นผลลัพธ์ของโครงการตามเนื้อหาสาระของงานในโครงการ ผู้ประสานงานมักจะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ประมาณ 2-3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ทำการวิจัยเป็นผู้ติดตามดูแลโครงการวิจัย ตั้งแต่ต้นจนจบโครงการ ในกรณีของโครงการวิจัย และพัฒนาผู้ประสานงานควรเชิญผู้ใช้ผลงานวิจัย (User) เข้าร่วมพัฒนาโครงการประเมินผล และติดตามโครงการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการ ผู้ใช้ผลงานวิจัยจะช่วยกำกับดูแลทิศทางการทำงานวิจัยให้เป็นที่ไปอย่างถูกต้อง ได้ผลลัพธ์ตามความคาดหวัง การติดตามประเมินผลงานวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ใช้ผลงานวิจัยจะเป็นการให้คำแนะนำที่เป็นกัลยาณมิตรที่ถ้อยทีถ้อยอาศัยต่อกัน เป็นการติดตามประเมินผลโครงการวิจัยที่จะทำให้ผลงานดีขึ้นเรื่อย ๆ (Continuous Improvement) และให้ผลงานที่ดีที่สุดตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

3.3 ประเภทของการประเมินโครงการวิจัย

การแบ่งประเภทของการประเมินโครงการวิจัยนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทไว้ ดังนี้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531 : 38) แบ่งประเภทของการประเมินโครงการ โดยอาศัยวงจรของโครงการ (Project Life Cycle) เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งแบ่งการประเมินโครงการออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

1) การประเมินก่อนการดำเนินงาน (Pre-Evaluation or Ex-Ante Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการกักกำหนด และการเลือกทำโครงการ ซึ่งมักจะใช้การพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1.1) ความเหมาะสมของการทำโครงการ จะประกอบด้วยการศึกษา และวิเคราะห์ปัญหา และความจำเป็นของการทำโครงการ (Needs Assessment) และการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยการพิจารณาความเป็นไปได้ในทางเทคนิควิชาการ ความพร้อมในด้านการบริหารโครงการ ความพร้อมในด้านงบประมาณสนับสนุน เป็นต้น

1.2) การวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการ (Rate of Return) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร (Cost/Benefit Analysis) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล (Cost/Effectiveness Analysis) ซึ่งเป็นการพิจารณาว่าการจัดทำโครงการนั้น จะให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ ซึ่งเป็นการพิจารณาของโครงการในแง่เศรษฐกิจ สำหรับโครงการ ทางด้านการศึกษาจะเน้นในเรื่องการวิเคราะห์ Cost-Effectiveness มากกว่า Cost-Benefit เพราะผลตอบแทนของโครงการทางการศึกษานั้นวัดออกมาในรูปของหน่วยเงินตรา ทำได้ยาก

2) การประเมินในระหว่างการดำเนินงาน (Implementation Evaluation or Process Evaluation) เป็นการประเมินที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาของการปฏิบัติงานโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการตรวจสอบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง อันจะได้แก้ไขให้ทันทั่วถึง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การประเมินโครงการในระหว่างการดำเนินงานจึงเป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการนั่นเอง ที่จะต้องหาข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ บางท่านจึงเรียกการประเมินประเภทนี้ว่า การประเมินเพื่อการปรับปรุงหรือการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation)

3) การประเมินหลังการดำเนินงาน (Pre-Evaluation or End of Project Evaluation) เป็นการประเมินที่จัดทำขึ้น เมื่อการปฏิบัติงานโครงการได้เสร็จสิ้นลงแล้ว การประเมินในลักษณะนี้จะเป็นการพิจารณาตอบคำถามในเรื่องต่อไปนี้ คือ

3.1) เป็นการตรวจสอบดูว่า การดำเนินงานของโครงการสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด หรือกล่าวง่ายๆ คือว่าทำได้สำเร็จตามที่คาดหวังไว้แค่ไหน ซึ่งเป็นการพิจารณาผลผลิตของโครงการนั่นเอง

3.2) เป็นการตรวจสอบดูว่า มีผลพลอยได้อื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์บ้างหรือไม่ ซึ่งเรียกว่า เป็นการศึกษาค่าผลกระทบของโครงการทั้งทางด้านดีและไม่ดี เช่น ผลกระทบที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความเชื่อค่านิยม และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.3) เป็นการสรุปผลรวมของการดำเนินงานของโครงการ คือ เป็นการมองภาพโดยส่วนรวมว่าวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นเช่นไร ทรัพยากรในโครงการเป็นอย่างไร การดำเนินงานในแต่ละช่วงมีปัญหาอะไร ผลผลิตและผลกระทบของโครงการเป็นอย่างไร การดำเนินงานโครงการนี้ได้ผลเป็นเช่นไร มีความสำเร็จและความล้มเหลวแค่ไหน มีปัญหาและอุปสรรคอะไร หากมีการดำเนินงานในช่วงต่อไป มีความจำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงในส่วนใด โดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้ประเมินไว้แล้วตั้งแต่เริ่มการดำเนินงานโครงการ จนถึงการสิ้นสุดโครงการนั่นเอง บางท่านจึงเรียกการประเมินในลักษณะนี้ว่า เป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินจำเป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการ หรือนักประเมินที่เป็นบุคคลภายนอกก็ได้

สมพร แสงชัย (อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2531 : 44) ได้แบ่งประเภทของการประเมินโครงการตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา สามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภท คือ

- 1) การประเมินตามความสำเร็จในการบรรลุจุดมุ่งหมาย (Goal Attainment)
- 2) การประเมินตามคุณภาพ (Quality)
- 3) การประเมินตามเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and financial Efficiency)
- 4) การประเมินตามการบริหาร (Administrative and Managerial Efficiency)
- 5) การประเมินตามผลกระทบที่ตามมา (Impact)

ประทุม รอดประเสริฐ (อ้างถึงใน แดง โฉมทอง, 2549 : 19) จำแนกประเภทของการประเมินผลโครงการตามลักษณะ หรือขั้นตอนของการดำเนินโครงการออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) การประเมินก่อนดำเนินการ (Pre-Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบโครงการก่อนดำเนินการว่า มีความพร้อมมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ให้มีการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกต่างๆ เพื่อเลือกทำโครงการที่คุ้มค่ามากที่สุด
- 2) การประเมินโครงการระหว่างโครงการ (Formative Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบโครงการในระหว่างดำเนินงานว่ามีอุปสรรคหรือไม่ เป็นไปตามแผนงานหรือวิธีการ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินนี้อาจเรียกอีกอย่างว่า การประเมินผลปฏิบัติงาน (Operational หรือ On-going Evaluation)
- 3) การประเมินเมื่อโครงการแล้วเสร็จ (End of Project Evaluation) หมายถึง การประเมินในทันทีที่โครงการแล้วเสร็จ เพื่อดูว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายเชิงปริมาณ และคุณภาพที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมดหรือไม่ การประเมินประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า การประเมิน โดยสรุปเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Summative Evaluation)

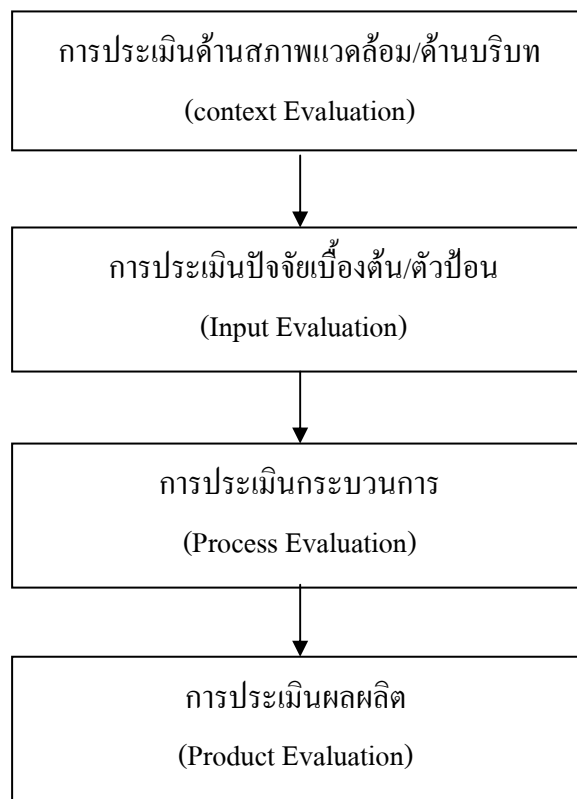
4) การประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ (Post-Project Evaluation) หมายถึง การประเมินหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่งว่า การดำเนินโครงการมีผลกระทบต่อองค์กรหรือต่อสังคมอย่างไร เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าโครงการประเภทนี้จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ บางครั้งการประเมินประเภทนี้เรียกว่า การประเมินหลังโครงการสิ้นสุด (Ex-Post Evaluation)

3.4 ขั้นตอนของการประเมินโครงการวิจัย

โดยทั่วไปการบริหารโครงการวิจัย จะมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การพัฒนาโครงการบริหารโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการวิจัย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เห็นภาพรวมของโครงการได้ชัดเจนขึ้น จะแบ่งการประเมินโครงการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กันและเป็นกระบวนการเพื่อปรับปรุงโครงการวิจัย

โมเดลชิปในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Srufflebeam's CIPP Model) เป็น การประเมินภาพรวมของโครงการ ตั้งแต่บริบท ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต (Context Input Process and Product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งภาพรวมหรือรายปัจจัยเป็นสำคัญ ซึ่งพออธิบายได้ดังนี้

แผนภูมิ 3 แนวคิดการประเมินแบบโมเดลชิป

1) การประเมินด้านสภาพแวดล้อม/ด้านบริบท หรือประเมินเนื้อความ (Context Evaluation) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วัฒนธรรม ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation) เพื่อค้นหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยป้อน ซึ่งในด้านการท่องเที่ยวอาจจะจำแนกเป็นบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ทรัพยากร ศักยภาพการบริหารงาน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังจำแนกย่อยออกไปอีก เช่น บุคคล อาจพิจารณาเป็น เพศ อายุ มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง ทักษะ ศักยภาพ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษา ถิ่นที่อยู่ และลักษณะกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบทและปัจจัยป้อนว่า กระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน หรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

4) การประเมินผลิตภัณฑ์ (Product Evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้วนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสิน เกณฑ์มาตรฐานนั้นอาจจะกำหนดขึ้นเอง หรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนดไว้ก็ได้ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวในตอนต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

(Participatory Action Research: PAR)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) คือ การวิจัยที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิบัติการแก้ไขปัญหานั้นขณะปฏิบัติการ ที่มีการค้นหาความจำเป็นและความต้องการวิธีการและการยอมรับในกระบวนการแก้ไขปัญหามาจากทุกคนที่มีส่วนร่วมและมีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเดชลเลอร์ และเอเวอร์ธ (Deshler, D. และ Ewert, M.) ให้ความหมายว่า “คือกระบวนการของการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบในสถานการณ์ที่ผู้ประสบสถานการณ์อันเป็นปัญหาในชุมชนหรือในที่ทำงานเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้มีส่วนร่วมกับนักวิจัยที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วในการตัดสินใจในประเด็นที่จะค้นคว้าในการเลือกและวิเคราะห์ข้อมูล และ

ในการดำเนินการเพื่อจัดการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในสถานการณ์อันเป็นปัญหานั้น” (Deshler, D. และ Ewert, M., 1995 อ้างใน สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548 : 51) จากการใช้ความหมายที่การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จึงเป็นการวิจัยที่เป็นการพยายามศึกษาชุมชน โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา จากนั้นมีการศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา วางแผนดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา ปฏิบัติการตามแผน และติดตามประเมินผล ทั้งนี้ ในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน โดยมีบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการทำวิจัยในทุกขั้นตอน ในการทำวิจัยด้วยการร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การประเมินปัญหา การแสวงหาความต้องการของชุมชน การแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และมีการวางแผนการแก้ปัญหาในด้านการดำเนินการ การติดตามและการประเมิน ซึ่งการทำงานวิจัยทั้งหมดทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน

4.1 กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีการแบ่งระยะของกระบวนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนดำเนินการ (Pre-Research Phase) ระยะดำเนินการวิจัย (Research Phase) และระยะหลังการวิจัย (Post-Research Phase) การแบ่งระยะต่าง ๆ ของการวิจัยออกเป็น 3 ระยะนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความชัดเจน สำหรับการเป็นแนวทางการปฏิบัติเท่านั้น แต่ในการปฏิบัติจริง ๆ แล้ว ขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินการอาจไม่ได้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด และในการทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วมนี้ แนวคิดที่มีความสำคัญ ก็คือ เน้นการแก้ปัญหา การจัดการปัญหาในชุมชนเป็นหลัก หรือเป็นศูนย์กลางในการวิจัย และเป็นการทำงานเพื่อชุมชน และมุ่งพัฒนาประชาชน ซึ่งในระยะการทำวิจัย 3 ระยะนี้ ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548 : 53)

ระยะที่ 1 ระยะก่อนดำเนินการวิจัย (Pre-Research Phase) ระยะนี้มีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1) การคัดเลือกชุมชนที่เป็นการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนทุกด้าน นับตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรของชุมชน ลักษณะทางด้านชีวภาพ ข้อมูลทางด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ การสื่อสาร ในการศึกษารวบรวมข้อมูล ดังกล่าว ควรรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยอาจอาศัยข้อมูลจากหน่วยราชการที่มีอยู่ รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชนและภาครัฐ

2) การสร้างสัมพันธภาพกับชุมชน โดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในลักษณะของงานที่เป็นการช่วยให้ชุมชนแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ระยะที่สอง ระยะดำเนินการวิจัย (Research Phase) ระยะดำเนินการวิจัยนี้มีกิจกรรมในการดำเนินงานหลัก ๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) **การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกับชุมชน** ขั้นนี้เป็นเรื่องของการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนการประเมินทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่ชุมชนในเรื่องของกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในด้านการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในชุมชน และลักษณะของชุมชนทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ สังคม เศรษฐกิจ

2) **การพิจารณากำหนดปัญหา** จากการสำรวจเบื้องต้นอาจจะพบว่าชุมชนมีปัญหาและความต้องการหลากหลาย แต่เมื่อถึงขั้นดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาก็จะพบว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเลือก และกำหนดปัญหามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาจากปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความรุนแรงของปัญหา ความยากง่ายในการดำเนินการแก้ไข ปัญหา ความเร่งด่วนของปัญหา และจากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน การนำทรัพยากรเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจในการเลือกและกำหนดปัญหา

3) **การออกแบบการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล** หลังจากกำหนดปัญหาวิจัยที่มีความสำคัญและต้องการดำเนินการแก้ไขแล้ว ทั้งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยท้องถิ่น หรือในชุมชนจะต้องเริ่มมาร่วมกันออกแบบการวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของการวิจัย กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลปริมาณ และส่วนใดจะเก็บเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนใดจะใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต หรืออาจจะใช้การอภิปรายกลุ่ม จะใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนานเท่าไรก็วัน ใครจะรับผิดชอบเก็บข้อมูลด้านใด พื้นที่ใด ในเรื่องอะไร ซึ่งการใช้วิธีการอะไรนั้น ต้องมีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างกลุ่มผู้วิจัยจากภายนอกและกลุ่มผู้วิจัยท้องถิ่น

4) **การวิเคราะห์ข้อมูล** ในขั้นตอนนี้อาจพบข้อจำกัดสำหรับนักวิจัยท้องถิ่น เนื่องจากประสบการณ์และความรู้ในเรื่องการวิจัยมีจำกัด ดังนั้น ตัวผู้วิจัยจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนคัดเลือกทีมนักวิจัยท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ที่อ่านออกเขียนได้ เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลแล้ว สมาชิกของชุมชนก็จะได้ทราบถึงสถานการณ์ของปัญหาที่ได้มีการหยิบยกมาว่ามีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดอะไรคือสาเหตุของปัญหา มีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ ใครหรือกลุ่มใดที่มีผลกระทบหรือได้รับความเดือดร้อนจากปัญหานั้นบ้าง

5) **การนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน** เมื่อได้ข้อมูลที่จัดทำสรุปสภาพของปัญหาสาเหตุของปัญหาแล้วจะต้องมีการนำเสนอต่อที่ประชุมของชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้รับทราบ และเป็นการทำงานยืนยัน และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล พร้อมกับเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดทำแผนงาน หรือ โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป

ระยะที่ 3 ระยะหลังการวิจัย (Post-Research Phase) ระยะหลังของการวิจัย จะมีกิจกรรมหลัก 4 อย่าง ดังนี้

1) การวางแผนการดำเนินงาน ภายหลังจากกำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหาแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการกำหนดโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ซึ่งในโครงการนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ระบุกิจกรรมต่าง ๆ ขั้นตอนการดำเนินงานให้ชัดเจน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนในการดำเนินกิจกรรม จัดทำตารางและกำหนดเวลาที่จะดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

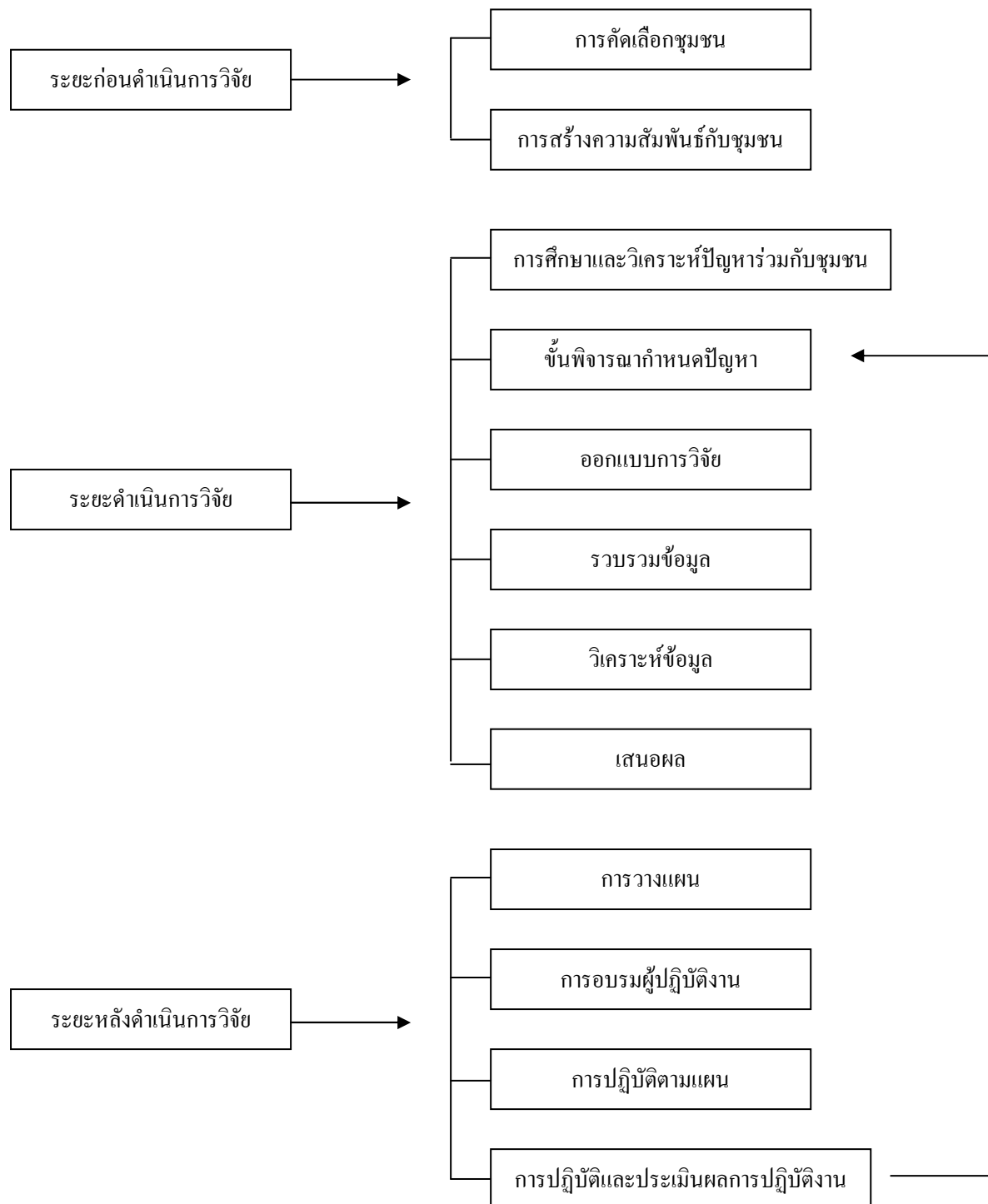
2) การอบรมผู้ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในชุมชน ในการกำหนดกิจกรรมในการดำเนินงาน จำเป็นต้องอาศัยความรู้และทักษะเฉพาะบางประการ ซึ่งรวมทั้งเทคนิคการบริหารงาน การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา เพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้วิจัยในการจัดอบรม หรือจัดการวิทยากรภายนอกหรือแม้แต่ในชุมชนเองที่จะเสริมความรู้ ทักษะให้กับสมาชิกทั้งก่อนและขณะปฏิบัติการ

3) การปฏิบัติตามแผน ในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ ควรจะต้องมีแกนนำ หรือกลุ่มในชุมชนเป็นกลุ่มทำงาน แต่กลุ่มนี้จะต้องเป็นกลุ่มบุคคลที่สมาชิกในชุมชนให้การยอมรับ โดยกลุ่มทำงานหรือกลุ่มแกนนำนี้ อาจจะเป็นกลุ่มหรือองค์กรที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งมีความเหมาะสม ก็มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมที่ได้ตั้งไว้

4) การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผล เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และยังคงเป็นการติดตามและประเมินผลโดยสมาชิกของชุมชน เพื่อดูปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องแก้ไข โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ในขั้นตอนนี้สมาชิกของชุมชนยังมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผล โครงการ ดังนั้น จึงจำเป็นเช่นกันที่กลุ่มติดตามและประเมินผล จะได้รับการฝึกอบรมความรู้และเทคนิคในการติดตามและประเมินผลอย่างง่าย ๆ จากผู้วิจัยก่อนที่จะปฏิบัติงานเพื่อความเหมาะสม อาจจะมีการจัดตั้งกลุ่มติดตามและประเมินผลกลุ่มใหม่ขึ้นอีกกลุ่มหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่นี้ โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอคติที่จะเกิดขึ้นในการติดตามและประเมินผล

สรุปการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ นักพัฒนากับชุมชน การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมุ่งส่งเสริมให้บุคคลในสังคม ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อประโยชน์ของชุมชน ได้ตระหนักถึง ปัญหา และต้นตอที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชนผลักดันให้กิจกรรมในการแก้ไขปัญหา ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยความเชื่อมั่นและร่วมแรงร่วมใจกัน การวิจัยเชิงปฏิบัติการจึงเป็นวงจร ไม่สิ้นสุดใน 1 วงจร หรือเป็นการแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และแม้แต่เมื่อปัญหานั้นได้รับการแก้ไขแล้วก็ตาม กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จะยังคงดำเนินต่อไปตราบเท่าที่ ยังมีสังคมมีชุมชน และความสามัคคีของชุมชนนั้น สรุปขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้ตามแผนภาพ

แผนภูมิ 4 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ที่มา : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548 : 57.

แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จัดทำขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้คืนสภาพความอุดมสมบูรณ์มากที่สุด เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ และใช้เป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ว่าจ้าง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นผู้ศึกษา โดยมีขั้นตอน กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งราชการส่วนกลาง ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และประชาชนในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตั้งแต่เริ่มต้น ได้แก่ การพิจารณาขอบเขตการศึกษา การพิจารณารายงาน และการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ทั้งนี้ในแต่ละขั้นตอนการศึกษา มีคณะกรรมการกำกับการศึกษาที่มีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้แทนภาคประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ร่วมกันพิจารณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และครอบคลุมประเด็นต่างๆ ทำให้แผนแม่บทฉบับนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งทำให้ผลจากการแปลงแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติเกิดผลเป็นรูปธรรมที่น่าพอใจ ตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล

แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เกิดความยั่งยืน โดยเน้นการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นฐานการผลิตทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของสังคมชุมชนในลุ่มน้ำได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงครอบคลุมหลายมิติที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำมากที่สุด ทั้งในด้านการได้รับผลกระทบทางบวกจากความอุดมสมบูรณ์ การได้รับผลกระทบทางลบจากความเสื่อมโทรม และเป็นทั้งผู้มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ฟื้นฟูความสมบูรณ์ให้คงอยู่ และในทางกลับกันก็อาจเป็นผู้ทำลายทรัพยากรเหล่านี้จนเสื่อมโทรมลง (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548: 5)

แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์หลัก ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ควรได้รับการผลักดันและริเริ่มให้เกิดขึ้น ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ 26 มาตรการ โดยแต่ละยุทธศาสตร์จะเน้นเป้าหมายต่างๆ กัน ซึ่ง

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของแผนแม่บท มีดังต่อไปนี้ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548: 23)

- 1) อนุรักษ์ ป่าไม้ และบำรุงรักษาระบบนิเวศลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติเดิมมากที่สุด
 - 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรลุ่มน้ำ ให้สอดคล้องกับศักยภาพและสมดุลกับระบบนิเวศ โยการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 3) ป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหามลพิษ เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับมาตรฐาน
 - 4) ศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการอนุรักษ์ป่าไม้ในเชิงคุณภาพ และได้รับการสืบทอดคุณค่าให้แก่ชนรุ่นหลัง
 - 5) มีกลไกการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่ทุกภาคส่วนในลุ่มน้ำ มีบทบาทร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย แผนงาน และการดำเนินโครงการในพื้นที่
- สำหรับมาตรการที่เสนอเป็นแนวทางที่ครอบคลุมการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่
- 1) ด้านการป้องกันและควบคุม 2) ด้านการแก้ไขและฟื้นฟู และ 3) ด้านการสร้างจิตสำนึก โดยสามารถแยกออกเป็นยุทธศาสตร์ได้ 5 ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในลุ่มน้ำให้คืนความอุดมสมบูรณ์เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศ และเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย การฟื้นฟู และเพิ่มพื้นที่ป่า และการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา

มาตรการ

- 1) ฟื้นฟูและคุ้มครองความอุดมสมบูรณ์ของป่าบริเวณต้นน้ำ
- 2) ฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าชายเลน พื้นที่ชุ่มน้ำ และป่าพรุรอบชายฝั่ง และเกาะในทะเลสาบให้มีความอุดมสมบูรณ์
- 3) จัดหาที่ดินทดแทนให้ราษฎรที่ย้ายออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าชายเลน พื้นที่ชุ่มน้ำ และป่าพรุ เพื่ออยู่อาศัยและทำกิน
- 4) ขุดลอกทะเลสาบ และลำคลองในแหล่งที่ตื้นเขินและเหมาะสมเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ
- 5) ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและนกน้ำที่หายากและที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามทิศทางของยุทธศาสตร์การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ อย่างน้อยจำเป็นต้องมีการริเริ่มดำเนินการ 2 แผนงานเร่งด่วน ได้แก่

- 1) แผนงานฟื้นฟูพื้นที่ป่า
- 2) แผนงานฟื้นฟูทรัพยากรพืชและสัตว์น้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากรลุ่มน้ำแบบบูรณาการและใช้อย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรในลุ่มน้ำ เพื่อการผลิตและอุปโภคบริโภค โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศของลุ่มน้ำ และปัญหาอื่นๆ ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ การจัดการน้ำเพื่อการผลิตและอุปโภคบริโภค การจัดการระบบประมงและเพาะเลี้ยงในทะเลสาบ และการป้องกันปัญหาน้ำท่วม

มาตรการ

- 1) จัดการทรัพยากรดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบทะเลสาบ ให้เหมาะสมกับศักยภาพทางธรรมชาติ
- 2) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำผิวดินและน้ำบาดาลแบบบูรณาการ เพื่อประโยชน์ในการผลิต และอุปโภคบริโภค
- 3) ควบคุมและลดปริมาณสูบน้ำจากทะเลสาบในฤดูแล้ง
- 4) ให้มีการบริหารจัดการแหล่งน้ำที่มีประสิทธิภาพโดยสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วม
- 5) ปรับปรุงระบบระบายน้ำ และระบบคมนาคม เพื่อใช้เป็นเส้นทางสัญจร และป้องกันปัญหาอุทกภัย
- 6) จัดการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามทิศทางของยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์ทรัพยากรลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน อย่างน้อยจำเป็นต้องมีการริเริ่มดำเนินการ 4 แผนงานเร่งด่วน ได้แก่

- 1) แผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน
- 2) แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการเพื่อประโยชน์ในการผลิต บริโภคและป้องกันอุทกภัย
- 3) แผนงานจัดการประมงเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

4) แผนงานปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การควบคุมและป้องกันมลพิษ

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษต่างๆ ที่เกิดจากกิจกรรมการผลิตและการอุปโภคบริโภคที่ผลกระทบต่อระบบนิเวศและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในลุ่มน้ำ

มาตรการ

- 1) ลดการปล่อยสารอาหารจากชุมชน อุตสาหกรรม ฟาร์มสุกรและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลงสู่ทะเลสาบ
- 2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบบำบัดน้ำเสีย และ/หรือปรับปรุงเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม
- 3) รณรงค์และประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักในปัญหามลพิษ
- 4) บริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และการเมือง
- 5) ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและแหล่งกำเนิดมลพิษ
- 6) ปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนริมคลองโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามทิศทางของยุทธศาสตร์การควบคุม และป้องกันมลพิษในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ควรให้มีแผนงานเร่งด่วนด้านการจัดการมลพิษ ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

- 1) โครงการด้านการป้องกันและควบคุมและการสร้างจิตสำนึก ด้านการจัดการมลพิษ
- 2) โครงการด้านการบริหารจัดการเพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาทุติยภูมิจากการเสริมสร้างความรู้ รณรงค์ และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักในปัญหามลพิษ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การอนุรักษ์ ฟื้นฟู บูรณะ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อฟื้นฟูและธำรงรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ และโบราณคดี ที่มีคุณค่า รวมทั้งแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม ให้สามารถสืบทอดต่อไปยังชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ภาควิชา และได้ใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องยาวนาน

มาตรการ

- 1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) อนุรักษ์ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์จากแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 3) พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และเชื่อมโยงข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) สนับสนุนการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามทิศทางของยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยว อย่างน้อยจำเป็นต้องมีการริเริ่มดำเนินการ 3 แผนงานเร่งด่วน ได้แก่

- 1) แผนงานเสริมสร้างการเรียนรู้และความตระหนักในคุณค่าลุ่มน้ำ
- 2) แผนงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู บูรณะ คุ้มครอง ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี
- 3) แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และเชิงอนุรักษ์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตามแผนแม่บท โดยประสานการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการผลักดันไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะภาคประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องมีส่วน

ร่วมในการบริหารจัดการ ให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลลุ่มน้ำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งให้มีการติดตามประเมินผลความสำเร็จของแผนอย่างเป็นรูปธรรม

มาตรการ

- 1) พัฒนากลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 3) ให้มีกลไกในการพัฒนาวัฒนธรรมการทำงานของภาครัฐและภาคประชาชน
- 4) จัดทำฐานข้อมูลลุ่มน้ำที่เป็นมาตรฐาน รวดเร็ว และต่อเนื่อง
- 5) ติดตามประเมินผลการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงกำหนดโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่เป็นผลจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และผลการศึกษากำหนดจัดทำแผนแม่บทฯ จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ 26 มาตรการ รวม 57 โครงการ วงเงินประมาณการรวมทั้งสิ้น 13,690 ล้านบาท สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนวงเงินงบประมาณในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ยุทธศาสตร์	จำนวน มาตรการ	จำนวน โครงการ	วงเงินงบประมาณ (ล้านบาท)
1. การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ	5	7	4,500
2. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรลุ่มน้ำแบบบูรณาการและใช้อย่าง ยั่งยืน	6	22	3,010
3. การควบคุมและป้องกันมลพิษ	6	10	3,485
4. การอนุรักษ์ฟื้นฟู บูรณะ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและ วัฒนธรรม	4	13	2,198
5. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบ สงขลา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน	5	5	407
รวม	26	57	13,690

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548: 37.

โครงการที่นำเสนอข้างต้นนี้ได้ผ่านการวิเคราะห์และจัดทำขึ้นเพื่อสนองความประสงค์ของชุมชนตามยุทธศาสตร์และมาตรการ โดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่การจัดทำรายละเอียดของโครงการได้โดยรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ควรถือว่าโครงการเหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่าง โครงการที่นำเสนอเป็นแนวคิด (Project Ideas) อีกทั้งมิใช่เป็นโครงการทั้งหมดที่จะมีได้ภายใต้แผนแม่บทนี้ โครงการอื่น ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อกรอบวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และมาตรการข้างต้นที่อาจได้รับการจัดทำขึ้นเพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ ก็ควรจะได้รับพิจารณาเช่นกัน เพราะแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่นำเสนอมีลักษณะเป็นแผนงานที่หน่วยงานสามารถนำไปปรับใช้ได้ (Dynamic and Rolling Plan)

โครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับความเห็นชอบงบประมาณตามแผนงบประมาณเชิงบูรณาการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการ 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการสร้างฐานข้อมูล องค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการสร้างชุดการเรียนรู้ การสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรักและความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และ 2) โครงการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ของชาวบ้าน (ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชุมชน) และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 มีการขยายเพิ่มอีก 2 โครงการ คือ 1) โครงการวิจัยการปลูก การขยายพันธุ์และการแปรรูปน้ำตาลโตนดฯ และ 2) โครงการการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายผู้มัคคุเทศก์ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาฯ รวมทั้งสิ้น 4 โครงการ

ในส่วนของโครงการสร้างฐานข้อมูล องค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการสร้างชุดการเรียนรู้ การสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรักและความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงได้เกิดขึ้นภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การอนุรักษ์ ฟื้นฟู บูรณะ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มาตรการที่ 3 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และเชื่อมโยงข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม แหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการจัดทำองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แล้วนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลต่างๆ ทั้งการจัดทำข้อมูลภูมิศาสตร์สารสนเทศ สื่อบูรณาการ และหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยผ่านกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 4 ครั้ง ร่วมกับ

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาในพื้นที่ โดยที่การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ครั้ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ครั้งที่ 1: การสร้างความเข้าใจ กำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินการค้นหาและรวบรวมองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการรวบรวมองค์ความรู้ของชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และเป็นแนวทางและดำเนินการบูรณาการองค์ความรู้สากล เพื่อนำไปสู่การจัดทำฐานข้อมูลหลักระบบ GIS สื่อบูรณาการ สื่อเพื่อการสื่อสาร และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ครั้งที่ 2: กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการพัฒนาสถานศึกษาด้านการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการบริบทชุมชน อันได้แก่ องค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3. การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ครั้งที่ 3: การสร้างความเข้าใจการจัดทำและการใช้ระบบฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และการเขียนรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการค้นหาองค์ความรู้ท้องถิ่นลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในแต่ละตำบล และการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการสร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดทำและการใช้ระบบฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานศึกษา และเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านกระบวนการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการค้นหาองค์ความรู้ท้องถิ่นลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในแต่ละตำบล และการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

4. การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ครั้งที่ 4: การประเมินกระบวนการมีส่วนร่วมโครงการการค้นหาองค์ความรู้ท้องถิ่นลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในแต่ละตำบล และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการประเมินกระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการตลอดระยะที่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของแต่ละพื้นที่และสถานศึกษา และเป็นการประเมินกระบวนการค้นหาองค์ความรู้ท้องถิ่นลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในแต่ละตำบล และการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ชุมชน อันได้แก่ องค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และการเขียนรายงานการวิจัยกระบวนการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการสร้างฐานข้อมูล องค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการสร้างชุดการเรียนรู้ การสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรัก และความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 7 ภารกิจ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งภารกิจทั้ง 7 ได้แก่

1. ภารกิจที่ 1 โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการค้นหา แลกเปลี่ยน และรวบรวม องค์ความรู้ชุมชนเพื่อสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการสร้างชุดการเรียนรู้การสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรัก และความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

2. ภารกิจที่ 2 โครงการสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3. ภารกิจที่ 3 โครงการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สถานศึกษาในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

4. ภารกิจที่ 4 โครงการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

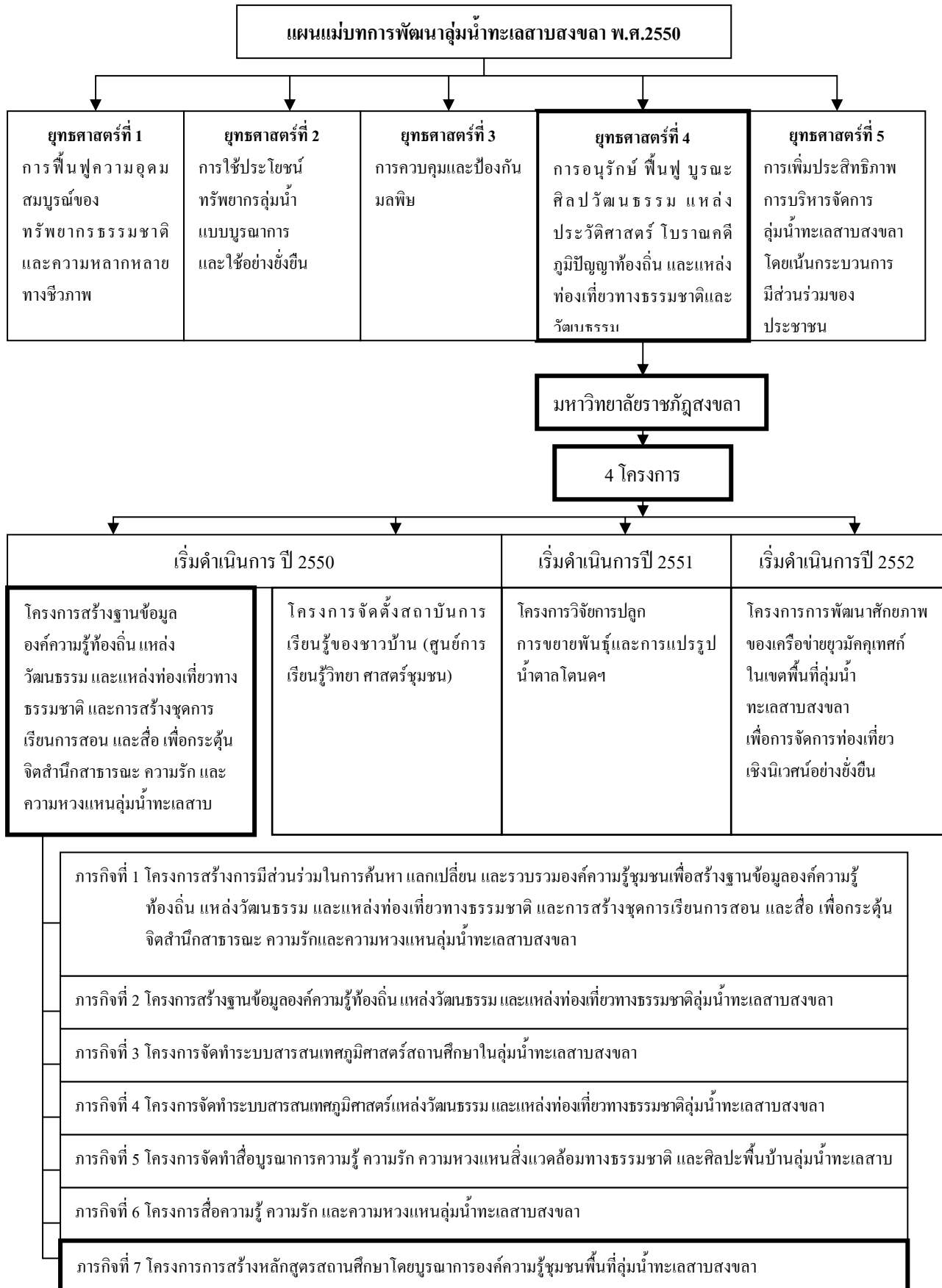
5. ภารกิจที่ 5 โครงการจัดทำสื่อบูรณาการความรู้ ความรัก ความหวงแหนสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และศิลปะพื้นบ้านลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

6. ภารกิจที่ 6 โครงการสื่อความรู้ ความรัก และความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

7. ภารกิจที่ 7 โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

สำหรับภารกิจที่ 7 โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการนำองค์ความรู้ทั้งองค์ความรู้ชุมชนและองค์ความรู้สากลเข้าสู่กระบวนการการศึกษาอย่างเป็นทางการผ่านกระบวนการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานศึกษาใน 5 ขั้นตอน คือ 1) การตั้งคณะทำงาน 2) การค้นหาศักยภาพ องค์ความรู้ชุมชนและองค์ความรู้สากล 3) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 4) การประเมินกระบวนการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และ 5) การจัดทำรายงานวิจัยและหลักสูตรสถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ครั้ง นั่นเอง

แผนภูมิ 5 การดำเนินงานของโครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ศึกษาความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา 2546 ของสถานศึกษาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2546 กลุ่มตัวอย่างเป็น โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในปีการศึกษา 2546 จาก 35 จังหวัด ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 1,277 คน ครูผู้สอน จำนวน 10,906 คน และวิทยากรแกนนำ จำนวน 654 คน โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 สรุปผล ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 สถานศึกษาเตรียมความพร้อมเรียงตามลำดับ คือ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา การจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชนได้ทราบ และเข้าใจหลักสูตร และการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานในชุมชน

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร และจัดสัดส่วนเวลาเรียน และในระดับน้อย คือ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้สอนประเมินตนเองว่า มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และในระดับน้อย คือ การใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้วิจัยในชั้นเรียน และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับวิทยากรแกนนำมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 สถานศึกษาส่วนใหญ่พัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง โดยประชุมชี้แจง อบรมให้ความรู้ จัดเตรียม เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ให้ ศึกษาดูงาน ร่วมสัมมนากับหน่วยงานอื่นจัดทำเอกสาร และสรุปเอกสารเผยแพร่ สำหรับผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาจากเอกสารและการประชุมชี้แจงของสถานศึกษาตามลำดับ

1.4 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนรับรู้ พบว่า สถานศึกษาดำเนินการโดย การประชุมชี้แจง แจกเอกสารเผยแพร่จัดนิทรรศการ และเสียดตามสาย

1.5 สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศในระดับมาก คือ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบัน มีแผนการนิเทศสถานศึกษา และมีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ และในระดับน้อย คือ มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่จะนำไปใช้ในปีการศึกษา 2546 เสร็จแล้ว สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดย คณะครูในโรงเรียนจัดทำเอง รองลงมาคือ จัดทำร่วมกับโรงเรียน และจัดทำเป็นสหวิทยาเขต/กลุ่มโรงเรียน ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3 อันดับแรก คือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำ มีเวลาน้อยในการจัดทำหลักสูตร และขาดงบประมาณ

2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมากทุกขั้นตอน วิทยากรแกนนำมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3 อันดับแรก คือ เป็นวิทยากรให้ความรู้ ให้การนิเทศ ติดตามการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และร่วมกับสถานศึกษาจัดทำหลักสูตร สำหรับชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3 อันดับแรก คือ ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดหาเงินทุน และสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์การเรียน อาคารสถานที่ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน พบว่า สถานศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชนในระดับมาก คือ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชนในการร่วมกันพัฒนาการศึกษา และให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในระดับมากที่สุด คือ มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายเพื่อการวางแผนดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละปี

2.4 ความพร้อมในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปีการศึกษา 2546 พบว่า ผู้บริหาร และผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2546 ในระดับมากทุกสังกัด

3. ความต้องการช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาต้องการความช่วยเหลือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3 อันดับแรก คือ การจัดประชุมอบรมให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตร งบประมาณ และบุคลากรผู้เชี่ยวชาญช่วยจัดทำหลักสูตร

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในการจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความมั่นใจในการจัดทำและใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อเพิ่มขึ้น และควรเผยแพร่เอกสารหลักสูตร แบบประเมิน คู่มือต่าง ๆ ให้มากขึ้น และจัดครูให้เพียงพอในแต่ละกลุ่มสาระ และตรงกับวิชาเอก

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) การติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่าย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการเตรียมความพร้อม และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ.2545 ได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 630 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 36.04 สรุปผล ดังนี้

1. ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 โรงเรียนเครือข่ายได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า

สิ่งที่โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ประชุมชี้แจง อบรม/พัฒนาบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มสาระของโรงเรียน การศึกษาดูงานสัมมนาจากหน่วยงานอื่น การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนรับรู้ และขอความร่วมมือ สิ่งที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีแผนที่จะดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน/ธรรมนูญโรงเรียน และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ

โรงเรียนได้เตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ อบรมปฏิบัติการขยายผลการพัฒนาบุคลากร โรงเรียน ประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาดูงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอื่น การประชุมชี้แจงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้กับคณะครูในโรงเรียน

วิธีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนรับรู้ และขอความช่วยเหลือ คือ การประชุมชี้แจง แจกเอกสาร ดิเจปายโปสเตอร์ แจ้งผ่านนักเรียน และการเข้าร่วมประชุมกับชุมชน

1.2 การจัดทำและนำระบบข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดทำและนำระบบข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก ในเรื่องข้อมูลบุคลากรในสถานศึกษา ข้อมูลนักเรียน และแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

1.3 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ใน 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน การออกแบบจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร และการจัดสัดส่วนเวลาเรียน และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ในเรื่องการใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.4 จากการดำเนินงานของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนมีความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2545 ในระดับน้อย เพราะระยะเวลาในการทำหลักสูตรมีน้อย บุคลากรมีความรู้เรื่องหลักสูตรยังไม่ชัดเจน ครูยังไม่มั่นใจในการจัดทำหลักสูตรว่าที่ดำเนินการแล้วถูกต้องหรือไม่ โรงเรียนที่มีความพร้อมมากเพราะโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมที่จะใช้ในการจัดทำหลักสูตรไว้ล่วงหน้าแล้ว ได้แก่ ด้านบุคลากร ทรัพยากร และปัจจัยอื่นแล้ว ครูได้รับความรู้และสามารถดำเนินการได้ มีความรู้ก้าวหน้าในการทำหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง บุคลากรให้ความสนใจ และมีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตร

2. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคณะครูในโรงเรียน และได้ดำเนินการแล้ว คือ กำหนดปรัชญาและเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรละจัดสัดส่วนเวลาเรียน กำหนดคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในการดำเนินการจัดทำกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการถึงขั้น การจัดทำผลการเรียนรู้รายปี/ภาค รองลงมา คือ รายวิชา เวลา และจำนวนหน่วยกิจ เครื่องมือการวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ และคาดว่าจะทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จทันเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

2.2 บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ และชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน สัมมนาให้ความเห็นชอบหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ คณะอนุกรรมการระดับกลุ่มสาระมีบทบาทในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ร่วมจัดทำกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สำหรับชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม คือ ช่วยติดตามตรวจสอบ และสอดคล้องความประพฤติของนักเรียน ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดหาเงินทุนและสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

2.3 ปัญหาที่พบของโรงเรียนเครือข่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ครูเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาไม่ชัดเจน ครูขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เวลาในการจัดทำหลักสูตรไม่เพียงพอ และบุคลากรมีภาระงานมาก

2.4 ความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนมีความต้องการในเรื่อง สนับสนุนเอกสาร/คู่มือในการจัดทำหลักสูตร นิเทศติดตาม ติดตาม กำกับดูแล เป็นพี่เลี้ยงในการทำหลักสูตร และให้คำแนะนำตอบข้อสงสัย/ปัญหา หน่วยงานที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ ได้แก่ กรมต้นสังกัด กรมวิชาการ มหาวิทยาลัย และสถาบันราชภัฏ

ณรงค์ศักดิ์ สุมาลย์โรจน์ (2534) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ประเมินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินการ โครงการฝึกอบรม และด้านการผลิตเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรม

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้เข้ารับฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 24 คน คณะกรรมการดำเนินการโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยวิทยากร พี่เลี้ยง จำนวน 5 คน เลขานุการโครงการฯ จำนวน 3 คน ผู้ประสานงาน จำนวน 3 คน และคณะกรรมการ จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 14 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

1. ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สอดคล้องกับนโยบายการฝึกอบรม ความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรมสอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติจริงในการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมมีความพร้อมทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านเกี่ยวกับสื่อการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณได้รับ มีการสนับสนุนการดำเนินการฝึกอบรมมากและเพียงพอ สำหรับวิทยากรมีความพร้อมในการบรรยายทุกวิชาตามหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด อยู่ในระดับมาก มากที่สุด

3. ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินโครงการฝึกอบรม พบว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาอีก 3 ด้าน คือ การดำเนินการบรรยายของวิทยากร สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน และการประเมินผลการฝึกอบรม พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สำหรับการบรรยายของวิทยากร ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรที่เลี้ยงเห็นว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกรายวิชา ยกเว้น วิชาการบริหาร วิชาการ และวิชาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารองค์กร ซึ่งพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

4. ด้านผลผลิต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ส่วนระยะเวลาการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรผู้เข้าอบรมทุกคน มีความเห็นว่า มีความเหมาะสม สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจัดบริการทางด้านห้องสมุดในวันหยุดราชการ และวิทยากรควรปรับปรุงการใช้สื่ออุปกรณ์ หรือเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการบรรยาย ตลอดจนการยกตัวอย่างกรณีศึกษาให้มากขึ้น

พงษ์ศักดิ์ สุขใส (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูสหวิทยาเขตวิทยาชรรรม พบว่ามีความต้องการพัฒนาด้านการเรียนการสอนในระดับมากเพียงด้านเดียวคือกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนด้านอื่น ๆ และโดยภาพรวม มีความต้องการพัฒนาในระดับปานกลางเรียงตามลำดับดังนี้ การวัดผลประเมินผล การจัดทำแผนการสอนการวิจัยในชั้นเรียน และงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และมีข้อเสนอแนะในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดประชุมอบรมสัมมนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการหาครูดีเด่นครูตัวอย่างในแต่ละด้าน เพื่อเป็นแบบอย่างและช่วยนิเทศแก้ไขปัญหา และ

เพื่อขย่งเชิดชูเกียรติเป็นขวัญกำลังใจแก่ครู ควรจัดตัวอย่างงาน เช่น แผนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูได้ศึกษา ฝ่ายบริหารควรมีนโยบายชัดเจน มีการนิเทศกำกับติดตาม มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ และในการวัดผลควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองด้วย

คณาธิป มุคเจริญ และคณะ(2545) ได้ทำการศึกษา “ ประเมินผลโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า อำเภอคลอง จังหวัดแพร่” พบว่าผู้รับบริการส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยสื่อป้ายประกาศและคิดว่าโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็นประโยชน์ ผู้รับบริการมีระดับความพอใจต่อโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าด้านบริการอยู่ในระดับมาก ระดับความพึงพอใจต่อด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ระดับด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

สมัชชา สายวงศ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณมูลฝอยของเทศบาลนครเชียงใหม่” ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษา ได้แก่ 1) ผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดต่างๆ คือ ประสิทธิภาพของโครงการฯ ด้านการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในระดับสูง ในส่วนของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิภาพของโครงการฯ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลฯ ต้องนำไปกำจัด อยู่ในระดับสูง และประสิทธิผลของโครงการฯ ด้านการก่อให้เกิดผลพลอยได้ทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและประชาชนอยู่ในระดับสูง 2) ปัจจัยทางด้านความรู้ของหัวหน้าครัวเรือนและผู้ประกอบการเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนและผู้ประกอบการ และแนวทางในการดำเนินงานโครงการฯ มีความสัมพันธ์แบบแปรผันตรงกับประสิทธิผลของการคัดแยกขยะมูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือนและผู้ประกอบการ และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการดำเนินงานโครงการฯ เช่น การรณรงค์เพื่อประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะมูลฝอยยังขาดความต่อเนื่อง ถึงขยะมูลฝอยมีจำนวนไม่เพียงพอและชำรุด ควรแก้ไขโดยการจัดหาถังขยะให้พอเพียง และใช้ระบบสองถัง คือ ถังขยะเปียกและถังขยะแห้ง และตลาดกลางขยะรีไซเคิลไม่มีการจัดเก็บอย่างสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะคือควรประกาศวันและเวลาที่จัดเก็บขยะรีไซเคิลให้ทราบทั่วถึงกัน เป็นต้น

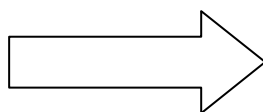
กมลศักดิ์ ธรรมาวุธ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารด้านการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่และระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยระดับต่ำ การเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่น ๆ พบว่าความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยตามปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาสำคัญที่พบ หากประชาชนทำการคัดแยกมูลฝอยคือ ไม่มีถังแยกมูลฝอยบริเวณที่พักอาศัยหรือมีไม่เพียงพอ ปัญหาผู้นำชุมชน ไม่มีบทบาทในการรณรงค์การคัดแยกมูลฝอย ในส่วนปัญหาด้านการคัดแยกมูลฝอยที่พบในชุมชน คือ ประชาชนยังเห็นความสำคัญของการคัดแยกมูลฝอย เพราะประชาชนมองว่าปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาที่ไม่สำคัญในชุมชน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ เทศบาลควรดำเนินการสร้างจิตสำนึกของประชาชนเพื่อให้เกิดความตระหนักในปัญหามูลฝอยมากยิ่งขึ้น เทศบาลต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น และจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลิตสื่อต่าง ๆ เพื่อการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันคัดแยกมูลฝอยให้มากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้จัดทำกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลส่วนบุคคล
- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- ตำแหน่งงานในปัจจุบัน
- วิชาที่สอน
- ประสบการณ์การทำงาน ในโรงเรียนพื้นที่ คาบสมุทราศหิงพระ
- จำนวนครั้ง ในการเข้าร่วมประชุม

ตัวแปรตาม

การประเมินผลโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชน พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
1. ด้านบริบท
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น
3. ด้านกระบวนการ
4. ด้านผลผลิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ทราบถึงผลการประเมินโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยประเมินจากความคิดเห็นของครูผู้เข้าร่วมโครงการที่ทำงานอยู่ในเขตพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร ทั้งหมด 130 สถานศึกษา สถานศึกษาละ 2 คน รวมทั้งหมด 260 คน ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วม (คน)
1	อ.ระโนด	ตำบลคลองแดน	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๑	2
2			โรงเรียนวัดหัวคู้ง	2
3			โรงเรียนคลองแดนวิทยา	2
4		ตำบลแดนสงวน	โรงเรียนวัดทุ่งสงวน	2
5			โรงเรียนวัดบางหรอด	2
6			โรงเรียนบ้านแม่ใหญ่	2
7			โรงเรียนบ้านมาบบัวทิ้ง	2
8		ตำบลท่าบอน	โรงเรียนบ้านมาบบัว	2
9			โรงเรียนวัดศาลาหลวงบน	2
10			โรงเรียนท่าบอนมิตรภาพที่ ๕๐	2
11			โรงเรียนบ้านรับแพรก	2
12			โรงเรียนวัดคลองเป็ด	2
13			โรงเรียนวัดศาลาหลวงล่าง	2
14			โรงเรียนกิติคุณ	2
15		ตำบลบ้านใหม่	โรงเรียนวัดบ้านใหม่	2
16			โรงเรียนวัดผักกูด	2
17			โรงเรียนบ้านจู้นาก	2
18		ตำบลตะเคียนชะ	โรงเรียนวัดเกษตรชลธิ์	2
19			โรงเรียนบ้านคอนแบก (สุขประชา)	2
20			โรงเรียนตะเคียนชะวิทยาคม	2
21		ตำบลบ้านขาว	โรงเรียนวัดหัวป่า	2
22			โรงเรียนชุมชนวัดบ้านขาว	2
23			โรงเรียนวัดคูวา	2
24		เทศบาล	โรงเรียนบ้านระโนด (ชัยเจริญ)	2
25		ตำบลระโนด	โรงเรียนบ้านมหาการเคียงพง	2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วม (คน)
26	อ.ระโนด (ต่อ)	เทศบาล	โรงเรียนวัดจาก	2
27		ตำบลระโนด (ต่อ)	โรงเรียนวัดระโนด	2
28			โรงเรียนวัดหัวเค็ด	2
29			โรงเรียนวัดมหาการ	2
30			โรงเรียนระโนดวิทยา	2
31			โรงเรียนระโนด	2
32		ตำบลปากแตระ	โรงเรียนวัดตะพังหม้อ	2
33			โรงเรียนวัดปากแตระ	2
34		ตำบลระวะ	โรงเรียนวัดเถรแก้ว	2
35			โรงเรียนวัดใหญ่	2
36			โรงเรียนวัดแจ้ง	2
37			โรงเรียนบ้านน้ำทอง	2
38			โรงเรียนวัดพังตรี	2
39			โรงเรียนชุมชนวัดสามบ่อ	2
40		ตำบลวัดสน	โรงเรียนวัดสน	2
41			โรงเรียนสามบ่อวิทยา	2
42		เทศบาล	โรงเรียนบ้านบ่อตรู	2
43		ตำบลบ่อตรู	โรงเรียนวัดเจดีย์งาม	2
44			โรงเรียนวัดสีหยัง	2
45			โรงเรียนวัดประคู้	2
46		ตำบลพังยาง	โรงเรียนวัดพังยาง	2
47			โรงเรียนวัดสามมี	2
48			โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 37 (วัดหัวถิน)	2
49			โรงเรียนวัดหน้าเมือง	2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วม (คน)
50	อ.กระเสสินธุ์	ตำบลกระเสสินธุ์	โรงเรียนวัดโตนดด้วน	2
51	(ต่อ)		โรงเรียนวัดทุ่งบัว	2
52		ตำบลเกาะใหญ่	โรงเรียนวัดอ่าวบัว	2
53			โรงเรียนบ้านแหลมหาด	2
54		ตำบลเชิงแส	โรงเรียนชุมชนวัดเชิงแส	2
55			โรงเรียนบ้านรัศปุน	2
56			โรงเรียนกระเสสินธุ์วิทยา	2
57			โรงเรียนหลวงพ่อเดิมประสิทธิ์วิทยา	2
58		ตำบลโรง	โรงเรียนวัดกาหรั	2
59			โรงเรียนบ้านโคกแก้ว	2
60			โรงเรียนวัดโรง (ขาวประชาสรรค์)	2
61	อ.สทิงพระ	ตำบลชุมพล	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ	2
62	(ต่อ)		โรงเรียนวัดนางเหล้า	2
63		ตำบลคลองรี	โรงเรียนบ้านท่าคุระ	2
64			โรงเรียนวัดโคกโพธิ์	2
65			โรงเรียนชุมชนวัดคลองรีมิตรภาพ ที่ 220	2
66			โรงเรียนวัดประคู้หอม	2
67		ตำบลคีหลวง	โรงเรียนบ้านชะแม	2
68			โรงเรียนวัดคีหลวง	2
69		ตำบลสนามชัย	โรงเรียนวัดประเจียด	2
70			โรงเรียนวัดสนามไชย	2
71			โรงเรียนวัดพังก	2
72			โรงเรียนศรีวิทยา	2
73		ตำบลจะทิ้งพระ	โรงเรียนในเมือง	2
74			โรงเรียนบ้านพังเกา (เจริญประชานุกูล)	2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วม (คน)
75	อ.สทิงพระ	ตำบลจะทิ้งพระ(ต่อ)	โรงเรียนบ้านจะทิ้งพระ	2
76	(ต่อ)		โรงเรียนสทิงพระวิทยา	2
77			โรงเรียนสมพงศ์วิทยาสทิงพระ	2
78		ตำบลกระดังงา	โรงเรียนวัดกลาง	2
79			โรงเรียนวัดกระดังงา	2
80		ตำบลคูขุด	โรงเรียนวัดศรีไชย	2
81			โรงเรียนวัดคูขุด	2
82			โรงเรียนวัดแหลมวัง	2
83			โรงเรียนวัดธรรมประดิษฐ์	2
84		ตำบลท่าหิน	โรงเรียนวัดโพธิ์กลาง	2
85			โรงเรียนวัดท่าหิน	2
86			โรงเรียนวัดห้วยลาด	2
87		ตำบลบ่อदान	โรงเรียนบ้านวัดใหม่	2
88			โรงเรียนวัดผาศุกาวาส	2
89		ตำบลบ่อแดง	โรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชาชนกุล)	2
90		ตำบลวัดจันทร์	โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่	2
91			โรงเรียนวัดจันทร์	2
92	อ.สิงหนคร		โรงเรียนสทิงพระชนูปถัมภ์	2
93	(ต่อ)	ตำบลม่วงงาม	โรงเรียนบ้านม่วงงาม	2
94			โรงเรียนวัดมะขามคลาน	2
95			โรงเรียนวัดปะโอ	2
96			โรงเรียนบ้านม่วงพุ่ม	2
97			โรงเรียนวัดประตู่เขียน	2
98		ตำบลวัดขนุน	โรงเรียนวัดขนุน	2
99			โรงเรียนบ้านขนุน	2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วม (คน)
100	อ.สิงหนคร	ตำบลวัดขนุน (ต่อ)	โรงเรียนวัดवास	2
101	(ต่อ)		โรงเรียนวัดหนองหอย	2
102		ตำบลบางเขียด	โรงเรียนวัดบางเขียด	2
103			โรงเรียนบ้านท่าแดง (เสริมอุทิศ)	2
104		ตำบลปากกรอ	โรงเรียนบ้านบางไทร	
105			โรงเรียนบ้านแหลมจาก (รักเมืองไทย 27)	2 2
106			โรงเรียนวัดบ่อทรายเจริญธรรม	2
107		ตำบลชะแล้	โรงเรียนวัดชะแล้	2
108			โรงเรียนชะแล้นิมิตวิทยา	2
109		ตำบลรำแดง	โรงเรียนวัดห้วยพุด	2
110			โรงเรียนวัดป่าขวาง	2
111		ตำบลหัวเขา	โรงเรียนวัดบ่อทรัพย์	2
112			โรงเรียนบ้านหัวเขา	2
113			โรงเรียนบ้านเขาแดง	2
114		ตำบลสทิงหม้อ	โรงเรียนวัดสถิตย์ชลธาร	2
115			โรงเรียนวัดธรรมโฆษณ์	2
116			โรงเรียนวัดโลกา	2
117			โรงเรียนวัดบ่อปราบ	2
118			โรงเรียนวัดบัวหลวง	2
119		ตำบลชิงโค	โรงเรียนวัดประคองไชย (แก้วอุทิศ)	2
120			โรงเรียนวัดตาหลวงคง	2
121			โรงเรียนวัดเปรมศรัทธา	2
122			โรงเรียนวัดเลียบ	2
123			โรงเรียนวัดบ่อสระวิทยาทาน	2
124			โรงเรียนวัดคีฬวงนอก	2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วม (คน)
125	อ.สิงหนคร	ตำบลชิงโค (ต่อ)	โรงเรียนสงขลาวิทยาคม	2
126	(ต่อ)	ตำบลทำนบ	โรงเรียนวัดบ้านพร้าว	2
127			โรงเรียนวัดทำนบตางหน	2
128			โรงเรียนบ้านคลองท่าแดง	2
129		ตำบลป่าขาด	โรงเรียนวัดป่าขาด	2
130			โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	2

ที่มา: โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, 2551.

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ผู้ศึกษาได้สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยคำนวณจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (เท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{260}{1+260(0.05)^2} \\ &= \frac{260}{1+260(0.0025)} \\ &= \frac{260}{1+0.65} \\ &= \frac{260}{1.65} \\ &= 157.57 = 158 \end{aligned}$$

ดังนั้น จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูที่เข้าร่วมโครงการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 158 คน โดยผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนครูที่เข้าร่วม (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	อำเภอรโนด	98	$\frac{98 \times 158}{260}$ = 60
2	อำเภอกระเสสินธุ์	20	$\frac{20 \times 158}{260}$ = 12
3	อำเภอสทิงพระ	64	$\frac{64 \times 158}{260}$ = 39
4	อำเภอลิงหนคร	78	$\frac{78 \times 158}{260}$ = 47

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสารงานวิจัย กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หอสมุดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และอินเทอร์เน็ต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Question) แบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) สำหรับเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสติงพระ และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นแบบแบบสอบถามปลายปิด (Close - ended Question) แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่คาบสมุทรสติงพระ จังหวัดสงขลา โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านบริบท Context)
- 2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)
- 2.3 ด้านกระบวนการ (Process)
- 2.4 ด้านผลผลิต (Product)

ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Question) แบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ตาราง 4 หลักเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม

ระดับความคิดเห็น	คะแนน	
	ความคิดเห็น ทางบวก	ความคิดเห็น ทางลบ
เห็นด้วยมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด หรือพึงพอใจมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก หรือเหมาะสมมาก หรือพึงพอใจมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง หรือพึงพอใจปานกลาง หรือพอใช้	3	3
เห็นด้วยน้อย หรือเหมาะสมน้อย หรือพึงพอใจน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด หรือพึงพอใจ น้อยที่สุด หรือควรปรับปรุง	1	5

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายความว่า	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายความว่า	เห็นด้วยมาก
3	หมายความว่า	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อย
1	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) สำหรับแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากการผู้เข้าร่วมโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ของสถานศึกษาในพื้นที่คาบสมุทรสติงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 158 คน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2553 – มีนาคม พ.ศ.2554

ในขั้นแรกนั้น ผู้วิจัยต้องประสานงานทางสถานศึกษาที่จะเก็บข้อมูล เพื่อทำข้อตกลงเกี่ยวกับกำหนดการในการเดินทางไปเก็บแบบสอบถาม จากนั้นจึงเก็บแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล รวมไปถึงการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในกรณีที่ไม่ได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการ จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจาก การแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS V. 16.0 (SPSS-Statistical Product and Service Solutions) เพื่ออธิบายลักษณะของประชากรที่ศึกษา โดยแจกแจงตามตัวแปรต่างๆ ที่สำคัญ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ผู้ตอบแบบสอบถาม) วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ตามความคิดของ John W. Best (อ้างถึงใน วิยะดา เขียวจันทร์, 2545 28 – 29) คือ

1.00 – 2.33	หมายถึง	น้อย
2.34 – 3.66	หมายถึง	ปานกลาง
3.67 – 5.00	หมายถึง	มาก

3. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติไค – สแควร์ (Chi – Square) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในการหาความสัมพันธ์

4. คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) สำหรับแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและจัดกลุ่มข้อมูลแต่ละด้าน

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวิจัย ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre – test) กับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในจังหวัดพัทลุง จำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (The Coefficient of Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ $\alpha = .950$ แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยประเมินจากความคิดเห็นของครูผู้เข้าร่วมโครงการที่ทำงานอยู่ในเขตพื้นที่คาบสมุทรมุทหิงพระ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 158 คน ซึ่งการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยแบ่งเป็น 4 ด้านสำคัญ ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context)

2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)

2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

2.4 ด้านผลผลิต (Product)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 5 จำนวนความถี่และร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ และจำนวนการเข้าร่วมประชุม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N = 158)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	68	43
หญิง	90	57
2. อายุ		
ไม่เกิน 49 ปี	60	38
50 ปีขึ้นไป	98	62
3. ระดับการศึกษา		
เทียบเท่าปริญญาตรี	3	1.9
ปริญญาตรี	93	58.9
ปริญญาโท	58	36.7
อื่นๆ โปรดระบุ	4	2.5
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	52	32.9
ผู้ช่วยผู้บริหารศึกษา	5	3.2
ครู	100	63.3
อื่นๆ โปรดระบุ	1	.6

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (N = 158)	ร้อยละ (%)
5. วิชาที่สอน		
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	8	5.1
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	11	7.0
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	12	7.6
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	1	.6
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	7	4.4
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	6	3.8
สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	2	1.3
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	3	1.9
สอนมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้	71	44.9
ไม่มีสอน (ผู้บริหาร)	37	23.4
6. ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสติงพระ		
ไม่เกิน 10 ปี	104	65.8
10 ปีขึ้นไป	54	34.2
7. การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม		
ครั้งที่ 1		
เข้าร่วม	99	62.7
ไม่ได้เข้าร่วม	59	37.3
ครั้งที่ 2		
เข้าร่วม	48	69.6
ไม่ได้เข้าร่วม	110	30.4
ครั้งที่ 3		
เข้าร่วม	106	67.1
ไม่ได้เข้าร่วม	52	32.9
ครั้งที่ 4		
เข้าร่วม	93	58.9
ไม่ได้เข้าร่วม	65	41.1

จากตาราง 5 พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พบว่า

ด้านเพศ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57 เพศชาย ร้อยละ 43 ตามลำดับ

ด้านอายุ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 62 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 38 มีอายุไม่เกิน 49 ปี ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 58.9 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 36.7 การศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 2.5 อื่นๆ โปรรคนุ และร้อยละ 1.9 เทียบเท่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.3 ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเป็นครู รองลงมา ร้อยละ 32.9 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 3.2 เป็นผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา และร้อยละ .6 อื่นๆ โปรรคนุ ได้แก่ ครูผู้ช่วย ตามลำดับ

ด้านวิชาที่สอน ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.9 มีวิชาที่สอนมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ รองลงมา ร้อยละ 23.4 เป็นผู้บริหาร ไม่มีวิชาสอน ร้อยละ 7.6 สอนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 7.0 สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ร้อยละ 5.1 สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 4.4 สอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ร้อยละ 3.8 สอนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ร้อยละ 1.9 สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ร้อยละ 1.3 สอนสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และร้อยละ .6 สอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา ตามลำดับ

ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสติงพระ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.8 มีระยะเวลาหรือประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสติงพระไม่เกิน 10 ปี และร้อยละ 34.2 มีระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการ การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 62.7 และไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 37.3 ครั้งที่ 2 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 69.6 และไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 30.4 ครั้งที่ 3 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 67.1 และไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 32.9 ครั้งที่ 4 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 58.9 และไม่ได้เข้าร่วม ร้อยละ 41.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ สงขลา โดยแบ่งเป็น 4 ด้านสำคัญ ดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการฯ ด้านบริบท (Context)

(n = 158)			
รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านบริบท (Context)			
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเข้าร่วมโครงการฯ	4.42	.689	มาก
2. การจัดทำโครงการ ฯ มีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.99	.643	มาก
3. องค์ความรู้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาควรนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้	4.22	.692	มาก
4. การทำวิจัยร่วมกับโครงการ ฯ มีผลดีต่อผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ	4.12	.671	มาก
รวม	4.19	.504	มาก

จากตาราง 6 พบว่า โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเข้าร่วมโครงการฯ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 รองลงมา องค์ความรู้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาควรนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 การทำวิจัยร่วมกับโครงการฯ มีผลดีต่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และการจัดทำโครงการฯ มีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)

(n = 158)			
รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)			
1. ผู้เข้าร่วม โครงการ ฯ มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	3.89	.673	มาก
2. งบประมาณในการดำเนินงานที่ได้รับจาก โครงการ ฯ มีความเหมาะสม	3.80	.721	มาก
3. สถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ ฯ มีความเหมาะสม	3.73	.728	มาก
4. ระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ ฯ มีความเหมาะสม	3.68	.659	มาก
5. เอกสารที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการ ฯ มีความเหมาะสม	3.87	.788	มาก
6. ผู้เข้าร่วม โครงการ ฯ มีความกระตือรือร้น ในการจัดทำ	3.73	.681	มาก
7. การบริหารงานแบบคณะกรรมการ มีความเหมาะสมต่อการจัดทำ	3.82	.691	มาก
รวม	3.79	.506	มาก

จากตาราง 7 พบว่า โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ
การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.89 รองลงมา เอกสารที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.87 การบริหารงานแบบคณะกรรมการมีความเหมาะสมต่อการจัดทำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82
งบประมาณในการดำเนินงานที่ได้รับจากโครงการฯ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80
ส่วนด้านสถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการฯ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ

มีความกระตือรือร้นในการจัดทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการฯ ด้านกระบวนการ (Process)

(n = 158)			
รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านกระบวนการ (Process)			
1. การประสานงานของโครงการ ฯ กับผู้เข้าร่วม มีความเหมาะสม	3.87	.636	มาก
2. วิทยากรมีความรู้ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย	4.18	.634	มาก
3. ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ ฯ เป็นลำดับ ขั้นตอนที่ชัดเจน	3.93	.669	มาก
4. ผู้เข้าร่วมเกิดความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินโครงการ ฯ	3.82	.581	มาก
รวม	3.95	.520	มาก

จากตาราง 8 พบว่า โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิทยากรมีความรู้ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยายมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 รองลงมา ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการฯ เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 การประสานงานของโครงการฯ กับผู้เข้าร่วมมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และผู้เข้าร่วมเกิดความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินโครงการฯ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ
ด้านผลผลิต (Product)

(n = 158)			
รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านผลผลิต (Product)			
1. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถสร้างหลักสูตร สถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลาได้สำเร็จ	3.79	.668	มาก
2. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้แนวทางกระบวนการ มีส่วนร่วมไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3.76	.672	มาก
3. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถนำหลักสูตร สถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลาไปใช้ได้จริง	3.80	.703	มาก
4. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับประโยชน์ จากการเข้าร่วมโครงการฯ ในการทำงาน ในชีวิตประจำวัน	3.85	.679	มาก
5. หลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียน เห็นความสำคัญของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3.92	.648	มาก
6. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ คิดว่าการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลาเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถ พัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้	4.06	.711	มาก
รวม	3.86	.545	มาก

จากตาราง 9 พบว่า โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ
การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ คิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 รองลงมา หลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ ในการทำงานในชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาไปใช้ได้จริง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้สำเร็จ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้แนวทางกระบวนการมีส่วนร่วมไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ
ด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
	\bar{X}	(S.D.)	
1. ด้านบริบท (Context)	4.19	.504	มาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)	3.79	.506	มาก
3. ด้านกระบวนการ (Process)	3.95	.520	มาก
4. ด้านผลผลิต (Product)	3.86	.545	มาก
รวม	3.95	.430	มาก

จากตาราง 10 โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบริบท (Context) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมา ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านผลผลิต (Product) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับ โครงการการสร้างหลักสูตร
สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ โครงการการสร้างหลักสูตร
สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ด้านบริบท (Context)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านบริบท (Context)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. เพศ					.000	1.000
ชาย	-	10 (14.7)	58 (85.3)	68 (100.0)		
หญิง	-	13 (14.4)	77 (85.6)	90 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
2. อายุ					1.078	.299
ไม่เกิน 49 ปี	-	6 (10.0)	54 (90.0)	60 (100.0)		
50 ปีขึ้นไป	-	17 (17.3)	81 (82.7)	98 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
3. ระดับการศึกษา					1.253	.740
เทียบเท่าปริญญาตรี	-	1 (33.3)	2 (66.7)	3 (100.0)		
ปริญญาตรี	-	13 (14.0)	80 (86.0)	93 (100.0)		
ปริญญาโท	-	8 (13.8)	50 (86.2)	58 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	-	1(25.0)	3(75.0)	4(100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน					6.831	.077
ผู้บริหารสถานศึกษา	-	9 (17.3)	43 (82.7)	52 (100.0)		
ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	-	1 (20.0)	4 (80.0)	5 (100.0)		
ครู	-	12 (12.0)	88 (88.0)	100 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	-	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านบริบท (Context)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
5. วิชาที่สอน					11.948	.216
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	-	2 (25.0)	6 (75.0)	8 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-	0 (0.0)	11 (100.0)	11 (100.0)		
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	-	1 (8.3)	11 (91.7)	12 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	-	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)		
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	-	3 (42.9)	4 (57.1)	7 (100.0)		
สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	-	0 (0.0)	6 (100.0)	6 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	-	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	-	0 (0.0)	3 (100.0)	3 (100.0)		
สอนมากกว่า 2 สาระ การเรียนรู้	-	9 (12.7)	62 (87.3)	71 (100.0)		
ไม่มีสอน (ผู้บริหาร)		7 (18.9)	30 (81.1)	37 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
6. ประสบการณ์การทำงานใน โรงเรียนพื้นที่คาบสมุทร สติงพระ					.419	.518
ไม่เกิน 10 ปี	-	17 (16.3)	87 (83.7)	104 (100.0)		
10 ปีขึ้นไป	-	6 (11.1)	48 (88.9)	54 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านบริบท (Context)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
7.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 1					5.246	.022*
เข้าร่วม	-	9 (91.0)	90 (90.9)	99 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	14 (23.7)	45 (76.3)	59 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
7.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 2					4.899	.027*
เข้าร่วม	-	11 (100.0)	99 (90.0)	110 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	12 (25.0)	36 (75.0)	48 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
7.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 3					.199	.655
เข้าร่วม	-	14 (13.2)	92 (86.8)	106 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	9 (17.3)	43 (82.7)	52 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		
7.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 4					1.939	.164
เข้าร่วม	-	10 (10.8)	83 (89.2)	93 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	13 (20.0)	52 (80.0)	65 (100.0)		
รวม	-	23 (14.6)	135 (85.4)	158 (100.0)		

***P<0.001, **P<0.01, *P<0.05

จากตาราง 11 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) ไม่ต่างกัน ดังนั้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ ในด้านบริบท (Context) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90.9 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.7 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในด้านบริบท (Context) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 2 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90.0 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 2 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.0 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 2 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นในด้านบริบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) ไม่ต่างกัน ดังนั้นการประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร
 สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. เพศ					.248	.884
ชาย	1 (1.5)	21 (30.9)	46 (67.6)	68 (100.0)		
หญิง	2 (2.2)	30 (33.3)	58 (64.4)	90 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
2. อายุ					.858	.651
ไม่เกิน 49 ปี	1 (1.7)	22 (36.7)	37 (61.7)	60 (100.0)		
50 ปีขึ้นไป	2 (2.0)	29 (29.6)	67 (68.4)	98 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
3. ระดับการศึกษา					3.533	.740
เทียบเท่าปริญญาตรี	0 (.00)	2 (66.7)	1 (33.3)	3 (100.0)		
ปริญญาตรี	1 (1.1)	32 (34.4)	60 (64.5)	93 (100.0)		
ปริญญาโท	2(3.4)	16 (27.6)	40 (69.0)	58 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	0(.00)	1(25.0)	3(75.0)	4(100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน					3.145	.790
ผู้บริหารสถานศึกษา	1 (1.9)	14 (26.9)	37 (71.2)	52 (100.0)		
ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	0(.00)	2 (40.0)	3 (60.0)	5 (100.0)		
ครู	2(2.0)	34 (34.0)	64 (64.0)	100 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	0(.00)	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
5. วิชาที่สอน					9.482	.948
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	0 (0.0)	2 (25.0)	6 (75.0)	8 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	0 (0.0)	4 (36.4)	7 (63.6)	11 (100.0)		
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	1 (8.3)	3 (25.0)	8 (66.7)	12 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)		
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	0 (0.0)	1 (14.3)	6 (85.7)	7 (100.0)		
สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	0 (0.0)	2 (33.3)	4 (66.7)	6 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	0 (0.0)	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	3 (100.0)		
สอนมากกว่า 2 สาระ การเรียนรู้	1 (1.4)	28 (39.4)	42 (59.2)	71 (100.0)		
ไม่มีสอน (ผู้บริหาร)	1 (27.0)	10 (27.0)	26 (70.3)	37 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
6. ประสบการณ์การทำงานใน โรงเรียนพื้นที่คาบสมุทร สติงพระ					4.541	1.03
ไม่เกิน 10 ปี	3 (2.9)	38 (36.5)	63 (60.6)	104 (100.0)		
10 ปีขึ้นไป	0 (0.0)	13 (24.1)	41 (75.9)	54 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
7.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 1					7.680	.021*
เข้าร่วม	1 (1.0)	25 (25.3)	73 (73.7)	99 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	2 (3.4)	26 (44.1)	31 (52.5)	59 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
7.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 2					6.656	.36
เข้าร่วม	1 (0.9)	30 (27.3)	79 (71.8)	110 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	2 (4.2)	21 (43.8)	25 (52.1)	48 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
7.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 3					10.806	.005**
เข้าร่วม	0 (0.0)	29 (27.4)	77 (72.6)	106 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	3 (5.8)	22 (42.3)	27 (51.9)	52 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		
7.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 4					3.024	.220
เข้าร่วม	1 (1.1)	26 (28.0)	66 (71.0)	93 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	2 (3.1)	25 (38.5)	38 (58.5)	65 (100.0)		
รวม	3 (1.9)	51 (32.3)	104 (65.8)	158 (100.0)		

***P<0.001, **P<0.01, *P<0.05

จากตาราง 12 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรศหิงพระ ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ไม่ต่างกัน ดังนั้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรศหิงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ ในด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 73.7 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.1 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 3 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 72.6 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 3 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.3 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 3 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 4 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ไม่ต่างกัน ดังนั้นการประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 4 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร
 ศึกษาศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 ด้านกระบวนการ (Process)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านกระบวนการ (Process)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. เพศ					1.351	.509
ชาย	1 (1.5)	15 (22.1)	52 (76.5)	68 (100.0)		
หญิง	0 (.00)	21 (23.3)	69 (76.7)	90 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
2. อายุ					1.089	.580
ไม่เกิน 49 ปี	0 (.00)	12 (20.0)	48 (80.0)	60 (100.0)		
50 ปีขึ้นไป	1 (1.0)	24 (24.5)	73 (74.5)	98 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
3. ระดับการศึกษา					9.159	.165
เทียบเท่าปริญญาตรี	1 (33.3)	1 (33.3)	1 (33.3)	3 (100.0)		
ปริญญาตรี	0 (.00)	20 (21.5)	73 (78.5)	93 (100.0)		
ปริญญาโท	0 (.00)	14 (24.1)	44 (75.9)	58 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	0(.00)	1(25.0)	3(75.0)	4(100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน					4.282	.639
ผู้บริหารศึกษาศึกษา	0 (.00)	13 (25.0)	39 (75.0)	52 (100.0)		
ผู้ช่วยผู้บริหารศึกษา	0(.00)	1 (20.0)	4 (80.0)	5 (100.0)		
ครู	1(1.0)	21 (21.0)	78 (78.0)	100 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	0(.00)	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านกระบวนการ (Process)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
5. วิชาที่สอน					6.191	.995
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	0 (0.0)	2 (25.0)	6 (75.0)	8 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	0 (0.0)	3 (27.3)	8 (72.7)	11 (100.0)		
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	0 (0.0)	2 (16.7)	10 (83.3)	12 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)		
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	0 (0.0)	1 (14.3)	6 (85.7)	7 (100.0)		
สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	6 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	0 (0.0)	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (100.0)	3 (100.0)		
สอนมากกว่า 2 สาระ การเรียนรู้	1 (1.4)	17 (23.9)	53 (74.6)	71 (100.0)		
ไม่มีสอน (ผู้บริหาร)	0 (0.0)	10 (27.0)	27 (73.0)	37 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
6. ประสบการณ์การทำงานใน โรงเรียนพื้นที่คาบสมุทร สติงพระ					.829	.661
ไม่เกิน 10 ปี	1 (1.0)	25 (24.0)	78 (75.0)	104 (100.0)		
10 ปีขึ้นไป	0 (0.0)	11 (20.4)	43 (79.6)	54 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านกระบวนการ			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
7.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 1					10.823	.004**
เข้าร่วม	0 (0.0)	15 (15.2)	84 (84.8)	99 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (1.7)	21 (35.6)	37 (62.7)	59 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
7.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 2					4.076	.130
เข้าร่วม	0 (0.0)	22 (20.0)	88 (80.0)	110 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (2.1)	14 (29.2)	33 (68.8)	48 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
7.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 3					6.521	.038*
เข้าร่วม	1 (0.9)	18 (17.0)	87 (82.1)	106 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	0 (0.0)	18 (34.6)	34 (65.4)	52 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		
7.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 4					4.224	.121
เข้าร่วม	0 (0.0)	17 (18.3)	76 (81.7)	93 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (1.5)	19 (29.2)	45 (69.2)	65 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	36 (22.8)	121 (76.6)	158 (100.0)		

***P<0.001, **P<0.01, *P<0.05

จากตาราง 13 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) ไม่ต่างกัน ดังนั้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ ในด้านกระบวนการ (Process) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84.8 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.6 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ด้านกระบวนการ (Process) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 3 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 82.1 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 3 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.6 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 3 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ด้านกระบวนการ (Process) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 4 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) ไม่ต่างกัน ดังนั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 4 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านกระบวนการ (Process) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตร
สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ด้านผลผลิต (Product)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านผลผลิต (Product)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. เพศ					1.246	.536
ชาย	0 (.00)	21 (30.9)	47 (69.1)	68 (100.0)		
หญิง	1 (1.1)	23 (25.6)	66 (73.3)	90 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
2. อายุ					1.682	.431
ไม่เกิน 49 ปี	1 (1.7)	16 (26.7)	43 (71.7)	60 (100.0)		
50 ปีขึ้นไป	0 (.00)	28 (28.6)	70 (71.4)	98 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
3. ระดับการศึกษา					2.802	.833
เทียบเท่าปริญญาตรี	0 (.00)	1 (33.3)	2 (66.7)	3 (100.0)		
ปริญญาตรี	0 (.00)	25 (26.9)	68 (73.1)	93 (100.0)		
ปริญญาโท	1 (1.7)	16 (27.6)	41 (70.7)	58 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	0(.00)	2(50.0)	2(50.0)	4(100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน					5.238	.514
ผู้บริหารสถานศึกษา	0 (.00)	14 (26.9)	38 (73.1)	52 (100.0)		
ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	0(.00)	0(.00)	5 (100.0)	5 (100.0)		
ครู	1(1.0)	29 (29.0)	70 (70.0)	100 (100.0)		
อื่นๆ โปรดระบุ	0(.00)	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านผลผลิต (Product)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
5. วิชาที่สอน					21.193	.270
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	0 (0.0)	2 (25.0)	6 (75.0)	8 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	0 (0.0)	2 (18.2)	9 (81.8)	11 (100.0)		
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	1 (8.3)	2 (16.7)	9 (75.0)	12 (100.0)		
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)		
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (100.0)	7 (100.0)		
สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100.0)	6 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	0 (0.0)	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (100.0)		
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	0 (0.0)	1 (33.3)	2 (66.7)	3 (100.0)		
สอนมากกว่า 2 สาระ การเรียนรู้	0 (0.0)	25 (35.2)	46 (64.8)	71 (100.0)		
ไม่มีสอน (ผู้บริหาร)	0 (0.0)	11 (29.7)	26 (70.3)	37 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
6. ประสบการณ์การทำงานใน โรงเรียนพื้นที่คาบสมุทร สติงพระ					2.921	.232
ไม่เกิน 10 ปี	1 (1.0)	33 (31.7)	70 (67.3)	104 (100.0)		
10 ปีขึ้นไป	0 (0.0)	11 (20.4)	43 (79.6)	54 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการด้านผลผลิต (Product)			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
7.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 1					7.829	.020*
เข้าร่วม	0 (0.0)	21 (21.2)	78 (78.8)	99 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (1.7)	23 (39.0)	35 (59.3)	59 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
7.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 2					5.786	.055
เข้าร่วม	0 (0.0)	26 (23.6)	84 (76.4)	110 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (2.1)	18 (37.5)	29 (60.4)	48 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
7.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 3					4.017	.134
เข้าร่วม	0 (0.0)	26 (24.5)	80 (75.5)	106 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (1.9)	18 (34.6)	33 (63.5)	52 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		
7.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วม ครั้งที่ 4					9.919	.007**
เข้าร่วม	0 (0.0)	18 (19.4)	75 (80.6)	93 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	1 (1.5)	26 (40.0)	38 (58.5)	65 (100.0)		
รวม	1 (0.6)	44 (27.8)	113 (71.5)	158 (100.0)		

***P<0.001, **P<0.01, *P<0.05

จากตาราง 14 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) ไม่ต่างกัน ดังนั้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ ในด้านผลผลิต (Product) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 78.8 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.0 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 1 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ด้านผลผลิต (Product) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 4 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80.6 และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมครั้งที่ 4 มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.0 ตามลำดับ ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมครั้งที่ 4 มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ด้านผลผลิต (Product) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) ไม่ต่างกัน ดังนั้นการประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านผลผลิต (Product) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ โครงการการสร้างหลักสูตร
 สถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process)
 และด้านผลผลิต (Product)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการฯ			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. เพศ					.003	.956
ชาย	-	17 (25.0)	51 (75.0)	68 (100.0)		
หญิง	-	21 (23.3)	69 (76.7)	90 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		
2. อายุ					.127	.721
ไม่เกิน 49 ปี	-	13 (21.7)	47 (78.3)	60 (100.0)		
50 ปีขึ้นไป	-	25 (25.5)	73 (74.5)	98 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		
3. ระดับการศึกษา					2.050	.562
เทียบเท่าปริญญาตรี	-	1 (33.3)	2 (66.7)	3 (100.0)		
ปริญญาตรี	-	20 (21.5)	73 (78.5)	93 (100.0)		
ปริญญาโท	-	15 (25.9)	43 (74.1)	58 (100.0)		
อื่นๆ โปรรระบุ	-	2(50.0)	2(50.0)	4(100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		
4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน					3.668	.300
ผู้บริหารสถานศึกษา	-	14 (26.9)	38 (73.1)	52 (100.0)		
ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	-	1 (20.0)	4 (80.0)	5 (100.0)		
ครู	-	22 (22.0)	78 (78.0)	100 (100.0)		
อื่นๆ โปรรระบุ	-	1 (100.0)	0 (0.0)	1 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผล โครงการฯ			รวม	χ^2	P-value		
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
5. วิชาที่สอน					6.897	.648		
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	-	2 (25.0)	6 (75.0)	8 (100.0)				
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	-	3 (27.3)	8 (72.7)	11 (100.0)				
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	-	1 (8.3)	11 (91.7)	12 (100.0)				
สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา	-	0 (0.0)	1 (100.0)	1 (100.0)				
สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	-	1 (14.3)	6 (85.7)	7 (100.0)				
สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	-	0 (0.0)	6 (100.0)	6 (100.0)				
สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	-	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (100.0)				
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	-	0 (0.0)	3 (100.0)	3 (100.0)				
สอนมากกว่า 2 สาระ การเรียนรู้	-	19 (26.8)	52 (73.2)	71 (100.0)				
ไม่มีสอน (ผู้บริหาร)		11 (29.7)	26 (70.3)	37 (100.0)				
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)				
6. ประสบการณ์การทำงานใน โรงเรียนพื้นที่คาบสมุทร สติงพระ							.341	.559
ไม่เกิน 10 ปี	-	27 (26.0)	77 (74.0)	104 (100.0)				
10 ปีขึ้นไป	-	11 (20.4)	43 (79.6)	54 (100.0)				
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)				

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความคิดเห็นในการประเมินผลโครงการฯ			รวม	χ^2	P-value
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
7.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วมครั้งที่ 1					10.227	.001***
เข้าร่วม	-	15 (15.2)	84 (84.8)	99 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	23 (39.0)	36 (61.0)	59 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		
7.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วมครั้งที่ 2					5.811	.016*
เข้าร่วม	-	20 (18.2)	90 (81.8)	110 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	18 (37.5)	30 (62.5)	48 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		
7.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วมครั้งที่ 3					2.503	.114
เข้าร่วม	-	21 (19.8)	85 (80.2)	106 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	17 (32.7)	35 (67.3)	52 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		
7.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วมครั้งที่ 4					4.926	.026*
เข้าร่วม	-	16 (17.2)	77 (82.8)	93 (100.0)		
ไม่ได้เข้าร่วม	-	22 (33.8)	43 (66.2)	65 (100.0)		
รวม	-	38 (24.1)	120 (75.9)	158 (100.0)		

***P<0.001, **P<0.01, *P<0.05

การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 3 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ไม่ต่างกัน ดังนั้นการประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 3 ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีระยะเวลาในการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มากกว่านี้
2. การดำเนินการของโครงการฯ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาฯ ต่อไป
3. ควรมีการนิเทศติดตามผล การใช้หลักสูตรอย่างแท้จริง และต่อเนื่อง เพื่อศึกษาปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษาพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อการประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยแบ่งเป็น 4 ด้านสำคัญ ดังนี้ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม กับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยประชากรที่นำมาศึกษา คือ ครูที่เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 260 คน 130 สถานศึกษา ใช้สูตรของ Taro Yamane ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน โดยผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการศึกษา และเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2553 – มีนาคม พ.ศ.2554 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS-Statistical Product and Service Solutions) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติไค – สแควร์ (Chi – Square) ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 62 จบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 58.9 ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเป็นครุร้อยละ 63.3 มีวิชาที่สอนมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ ร้อยละ 44.9 มีระยะเวลาหรือประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 65.8 และได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 1

ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 62.7 ครั้งที่ 2 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เข้าร่วม ร้อยละ 69.6 ครั้งที่ 3 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 67.1 ครั้งที่ 4 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วม ร้อยละ 58.9

2. ระดับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยแบ่งเป็น 4 ด้านสำคัญ ดังนี้ ด้านบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นว่า ต่อ โครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และเมื่อพิจารณาตาม CIPP Model ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบริบท (Context) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมา ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านผลผลิต (Product) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียน พื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ไม่ต่างกัน ดังนั้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ และผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมของโครงการฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ถือว่า มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุมจะมีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในระดับมาก ส่วนผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมจะแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ครั้งที่ 1, 2, 3 และครั้งที่ 4 พบว่า สัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมกับระดับความคิดเห็น มีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุม มีสัดส่วนระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

1. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีระดับระดับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และเมื่อพิจารณาตาม CIPP Model ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบริบท (Context) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมา ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านผลผลิต (Product) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

2. ในส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการกับโครงการฯ ครั้งที่ 1, 2, 3 และครั้งที่ 4 โดยพิจารณาตาม CIPP Model ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับสูง ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับสูง ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับสูง และด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) อยู่ในระดับสูง ซึ่งสัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมกับระดับความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุม มีสัดส่วนระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การตอบสมมุติฐานการวิจัย

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสติงพระ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่วนปัจจัยด้านการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ถือว่า มีผลต่อการแสดงความคิดเห็น หรือมีความสัมพันธ์ต่อโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยผู้ที่เข้าร่วมประชุมจะมีระดับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในระดับมาก ส่วนผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุมจะมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งสอดคล้องกับณรงค์ศักดิ์ สุมาลัยโรจน์ (2534) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ประเมินงาน

4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินการ โครงการการฝึกอบรม และด้านการผลิตเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรม พบว่า

1. ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สอดคล้องกับนโยบายการฝึกอบรม ความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการฝึกอบรม และแผนการจัดการฝึกอบรมสอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติจริงในการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมมีความพร้อมทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านเกี่ยวกับสื่อการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ได้รับ มีการสนับสนุนการดำเนินการฝึกอบรมมากและเพียงพอ สำหรับวิทยากรมีความพร้อมในการบรรยายทุกวิชาตามหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด อยู่ในระดับมาก มากที่สุด

3. ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินโครงการฝึกอบรม พบว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านผลผลิต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคณาธิป มุคเจริญ และคณะ(2545) ได้ทำการศึกษา “ ประเมินผล โครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า อำเภอคลอง จังหวัดแพร่” พบว่าผู้รับบริการส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยสื่อป้ายประกาศและคิดว่าโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็นประโยชน์ ผู้รับบริการมีระดับความพอใจต่อโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าด้านบริการอยู่ในระดับมาก ระดับความพึงพอใจต่อด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ระดับด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลศักดิ์ ธรรมมาวุธ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารด้านการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่และระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยระดับต่ำ การเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นๆ พบว่า ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยตามปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระดับความรู้ความเข้าใจ

ในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยๆ ไม่มีนับสำคัญทางสถิติ ซึ่งพบว่า การเข้ามีส่วนร่วมมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ

จากการศึกษาโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ถือว่า มีความสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีระยะเวลาในการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มากกว่านี้
2. การดำเนินการของโครงการฯ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาฯ ต่อไป
3. ควรมีการนิเทศติดตามผล การใช้หลักสูตรอย่างแท้จริง และต่อเนื่อง เพื่อศึกษาปัญหาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้เครื่องมือในการวิจัย ให้มีความหลากหลายและกว้างขวางขึ้น นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และละเอียดมากขึ้น
2. ควรมีการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยเกี่ยวกับลุ่มน้ำทะเลสาบทั้งหมดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่องานต่อการค้นหา และนำมาใช้ประโยชน์

บรรณานุกรม

- กมล ส่วงวัฒนา. 2532. การประเมินผลโครงการ. สงขลา : ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กมลศักดิ์ ธรรมาวุธ. 2545. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2551. การใช้ SPSS for 1 Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. การติดตามและประเมินผล การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่าย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. การศึกษาความพร้อมในการใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ – รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน OPINION. 2547. คู่มือรัฐศาสตร์ - รัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด.
- คณาธิป มุคเจริญ และคณะ. 2545. ประเมินผลโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ปี พ.ศ.2544 - 2545.แพร่ : โรงพยาบาลคลอง.
- โครงการสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการสร้างชุดการเรียนการสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรักและความหวงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. 2552. ข้อเสนอโครงการ ปิงบประมาณ 2550 – 2554. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จรัส สุวรรณมาลา. 2539. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน : กลยุทธ์ในการปรับปรุงบริการภาครัฐ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2548. การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.เข้าถึงจากเว็บไซต์ <http://www.watpon.com/spss>. (สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2554).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ไชยวัฒน์ คำชู. 2545. **ธรรมาภิบาลการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์น้ำฝน.
- ณรงค์ศักดิ์ สุมาลัยโรจน์. 2534. **การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.**
- แดง โฉมทอง. 2549. **การประเมินผลการดำเนินงานของเขตการศึกษาตรัง มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- ทวีป ศิริรัศมี. 2544. **การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- ทัศนีย์ ถวี . 2549. **การประเมินผลโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า : กรณีศึกษาโรงพยาบาล
สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. เข้าถึงจากเว็บไซต์ <http://library.cmu.ac.th>. (สืบค้นเมื่อ
1 มีนาคม 2554).**
- ธานี หะยีมะสาและ. 2541. **การประเมินผลโครงการให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ของ
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี 2541. เอกสารเชิงวิชาการ
ประกอบการเรียน. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.**
- นลินี โล่ห์ชิงชัยยุทธ์. 2549. **การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ.
เข้าถึงจากเว็บไซต์ <http://library.cmu.ac.th>. (สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2554).**
- นิยะดา เทียงธรรม. 2544. **ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรเกี่ยวกับโครงการติดตามและ
ผู้ประกอบการที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษี กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรจังหวัดตรัง.
สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการ
จัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุญเชิด ชื่นฤดี .2549. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษา บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ประชุม รอดประเสริฐ. 2533. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- พงษ์ศักดิ์ สุภาใส. 2542. ความต้องการการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูสหวิทยาเขต วิทยากรวม. สงขลา : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. 2545. พฤติกรรมองค์การ (Organization Behavior). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พระราชบัญญัติการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 119, 123 ก (19 ธันวาคม 2545) : 1 - 6.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2547. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีสท์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. 2543. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ปกเจริญผล.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2531. การประเมินโครงการ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. ม.ป.ท.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2528. รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมัชชา สายวงศ์. 2548. การประเมินผลโครงการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณมูลฝอยของเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- ศิริชล สมพันธ์. 2551. การประเมินคุณภาพการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- สุนทร วงศ์ไวยวรรณ. 2540. วัฒนธรรมองค์การ:แนวคิด งานวิจัย และประสบการณ์. กรุงเทพฯ : โฟร์เพช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุพัตรา เศรษฐมาน. 2550. การประเมินผลโครงการลดปริมาณขยะในตลาดสดของเขตเทศบาลเมืองพัทลุง. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. 2545. พฤติกรรมสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุมาลี มาโนชนกุล. 2539. ศึกษาลักษณะวัฒนธรรมสังคมไทย วัฒนธรรมองค์การ และลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในธุรกิจสื่อสารของประเทศไทย ตามแนวทางการศึกษาของโครงการวิจัย GLOBE (Global Leadership and Effectiveness Research Project). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิมล ศิริกานันท์. 2548. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2548. แผนแม่บทการพัฒนาหลุมน้ำทะเลสาบสงขลา. กรุงเทพฯ : บริษัท เปเปอร์เมท (ประเทศไทย) จำกัด.
- สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2548. รายงานการวิจัย การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัชฌุกร. 2544. การประเมินผลการทำงานแนวความคิดหลักการวิธีการและกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น)
- อาคม ใจแก้ว. 2551. วิธีวิทยาการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา : สำนักพิมพ์บริษัท แม็กซ์มีเดีย วาย ทู เค เพรส จำกัด.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการ
องค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษา พื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ทางวิชาการของการศึกษาระดับปริญญาโท ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการศึกษา การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษา พื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาจึงขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านทุกข้อ เพื่อจะได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ โดยมีแบบสอบถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน วิชาที่สอน ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ และจำนวนการเข้าร่วมประชุม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านบริบท (Context)
- 2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)
- 2.3 ด้านกระบวนการ (Process)
- 2.4 ด้านผลผลิต (Product)

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้ขอรับรองว่าผลจากการตอบแบบสอบถามจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการและพัฒนาโครงการ เพื่อไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประโยชน์ส่วนรวมต่อไป คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวจารุวรรณ อรุณลิมสวัสดิ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินผลโครงการการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการ
องค์ความรู้ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : กรณีศึกษา พื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

1 ชาย

2 หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

1 เทียบเท่าปริญญาตรี

2 ปริญญาตรี

3 ปริญญาโท

4 อื่นๆ โปรดระบุ

4. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2 ผู้ช่วยผู้บริหารศึกษา

3 ครู

4 อื่นๆ โปรดระบุ

5. วิชาที่สอน

1 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

9 สอนมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้

2 สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

10 ไม่สอน (ผู้บริหาร)

3 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5 สาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา

6 สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

7 สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

8 สาระการเรียนรู้ศิลปะ

6. ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนพื้นที่คาบสมุทรสทิงพระ.....ปี

7. การประชุมเชิงปฏิบัติการของโครงการฯ ท่านได้เข้าร่วมครั้งใดบ้าง

1 ครั้งที่ 1

เข้าร่วม

ไม่ได้เข้าร่วม

2 ครั้งที่ 2

เข้าร่วม

ไม่ได้เข้าร่วม

3 ครั้งที่ 3

เข้าร่วม

ไม่ได้เข้าร่วม

4 ครั้งที่ 4

เข้าร่วม

ไม่ได้เข้าร่วม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามสำหรับการประเมินผล ประกอบด้วย ด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต

ระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ดีมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ดีมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านบริบท (Context)					
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเข้าร่วมโครงการฯ					
2. การจัดทำโครงการฯ มีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา					
3. องค์ความรู้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาควรนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้					
4. การทำวิจัยร่วมกับโครงการฯ มีผลดีต่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ					
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)					
1. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2. งบประมาณในการดำเนินงานที่ได้รับจากโครงการฯ มีความเหมาะสม					
3. สถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการฯ มีความเหมาะสม					
4. ระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม					
5. เอกสารที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม					
6. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความกระตือรือร้นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา					
7. การบริหารงานแบบคณะกรรมการมีความเหมาะสมต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา					

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามสำหรับการประเมินผล ประกอบด้วย ด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต (ต่อ)

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านกระบวนการ (Process)					
1. การประสานงานของโครงการฯ กับผู้เข้าร่วมมีความเหมาะสม					
2. วิทยากรมีความรู้ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย					
3. ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการฯ เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน					
4. ผู้เข้าร่วมเกิดความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินโครงการฯ					
ด้านผลผลิต (Product)					
1. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้สำเร็จ					
2. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้แนวทางกระบวนการมีส่วนร่วมไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา					
3. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาไปใช้ได้จริง					
4. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ ในการทำงานในชีวิตประจำวัน					
5. หลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา					
6. ผู้เข้าร่วมโครงการฯ คิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้					

ส่วนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ

.....

=====

ขอขอบคุณที่กรุณากรอกแบบสอบถาม

**ค่าความเชื่อมั่น
(Reliability)**

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.950	21

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านบริบท (Context)				
- ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเข้าร่วมโครงการฯ	74.57	101.013	.608	.949
- การจัดทำโครงการฯ มีความสอดคล้องกับแนวทาง การดำเนินงานของสถานศึกษา	74.97	103.344	.604	.949
- องค์กรความรู้พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาควรนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้	74.93	98.271	.744	.947
- การทำวิจัยร่วมกับโครงการฯ มีผลดีต่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ	75.17	100.282	.677	.948
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)				
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	75.10	99.059	.793	.946
- งบประมาณในการดำเนินงานที่ได้รับจากโครงการฯ มีความเหมาะสม	75.30	100.010	.625	.949
- สถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการฯ มีความเหมาะสม	75.43	101.495	.648	.948
- ระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม	75.40	102.662	.678	.948
- เอกสารที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม	75.10	101.403	.579	.949
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความกระตือรือร้นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	75.37	104.447	.520	.950
- การบริหารงานแบบคณะกรรมการมีความเหมาะสมต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	75.20	101.338	.693	.947

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านกระบวนการ (Process)				
- การประสานงานของ โครงการฯ กับผู้เข้าร่วมมีความเหมาะสม	75.10	103.610	.553	.949
- วิทยากรมีความรู้ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย	74.80	99.545	.760	.946
- ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการฯ เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน	75.10	103.266	.650	.948
- ผู้เข้าร่วมเกิดความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินโครงการฯ	75.27	102.685	.697	.948
ด้านผลผลิต (Product)				
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้สำเร็จ	75.30	97.597	.783	.946
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้แนวทางกระบวนการมีส่วนร่วมไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	75.33	98.713	.803	.946
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาไปใช้ได้จริง	75.27	98.685	.717	.947
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ ในการทำงานในชีวิตประจำวัน	75.13	100.602	.719	.947
- หลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	75.13	98.120	.745	.947
- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ คิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการองค์ความรู้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้	75.03	100.585	.584	.949

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวจรรุวรรณ อรุณลิมสวัสดิ์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5210521511	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ครุศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	พ.ศ. 2550
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน		
พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน	ผู้ช่วยนักวิจัย (โครงการวิจัยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	